

Hallituksen esitys Eduskunnalle vuoden 1995 lisätalousarvioksi

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 1995 lisätalousarvioksi.

Lisätalousarvio ajoittuu vaiheeseen, jossa taloudellinen kasvu on saatu nopeutumaan, mutta talouden kaksi suurta ongelmaa odottavat edelleen ratkaisuaan. Työttömyys ei ole alentunut toivotulla nopeudella eikä valtion velkakierrettä ole saatu katkeamaan.

Hallituksen talouspolitiikan päätavoite on kestävän ja työllisyyttä parantavan talouskasvun pohjustaminen. Kasvu on välttämätöntä suurtyöttömyydestä irtautumisen kannalta, mutta yhtä hyvin se on valtion velkakierteen katkaisemisen keskeinen ehto.

Talouskasvun lisäksi velkakierteestä irtautuminen edellyttää niitä mittavia menosäästöjä, joista hallitus on tehnyt ohjelmansa lisäpöytäkirjassa sitovat päätökset. Menojen leikkaukset ajoitetaan etupainotteisesti ja vaalikauden loppuun mennessä toteutettavat rakenteelliset supistukset ovat vähintään 20 mrd mk.

Talouskasvun osalta kuluvan vuoden näkymiä voidaan pitää lupaavina. Kokonaistuotanto kasvaa vuonna 1995 noin 5 prosentilla, mutta kasvu on supistamassa työttömyyttä verrattain verkkaisesti. Syynä on mm. talouden jatkuva kahtiajakaisuus: voimakkaasti kasvava avoin sektori työllistää vähän uutta työvoimaa, kun taas työllistämisen kannalta tärkeä kotimaan sektori on irtautumassa lamasta hitaammin.

Viennin nopea kasvu on vaihtotaseen tasapainon varmistamiseksi välttämätöntä. Yhtä tärkeätä on, että myös kotimaan sektori saadaan lähiaikana laaja-alaisesti elpymään. Jos talouskasvun työllistävyys ei saada lisättyä meneillään olevassa nousuvaiheessa, on mahdollista, että seuraava taantuma alkaa jälleen kaventaa työllistämismahdollisuuksia.

Hallitus pitääkin tärkeänä alentaa työttömyyttä kasvun varmistamisen lisäksi monin eri toimenpitein. Hallituksen tarkoituksena on tehostaa työvoimapolitiittisia toimia lisäämällä voimavaroja työllisyyden hoitoon. Tässä tarkoi-

tuksessa hallitus antaa nyt esitettävän lisätalousarvioesityksen, jonka sisältämällä aktiivisen työvoimapolitiikan keinoilla alennetaan työttömyyttä jo vuoden 1995 aikana. Annettavan lisätalousarvioesityksen mukaisesti työvoimapolitiikan toimenpiteet on tarkoitettu kohdentaa nuoriin ja pitkäaikaistyöttömiin. Lisäksi on tarvetta suunnata voimavaroja työvoimavaltaisiin rakennus-, perusparannus- ja liikennehankkeisiin. Toimenpiteet täydentävät sitä hallituksen talouspolitiikan kokonaislinjaa, jonka kulmakiviä ovat vahva kilpailukyky, matala inflaatio ja valtion velkakierteen katkaiseminen. Tärkeä välillinen tavoite on matalan korkotason turvaaminen.

Nyt annettava lisätalousarvioesitys sisältää määrärahoja työllisyyttä tukeviin toimenpiteisiin yhteensä 1 639 milj. markan verran. Tästä suunnataan 935 milj. mk työministeriön käytettäväksi, millä turvataan työministeriön erityistoimin työllistettyjen määrän säilyminen 20 000 vuoden 1994 tasoa korkeampana. Lisätalousarvioesitykseen sisältyvät työllistämistoimet rahoitetaan pääosin vuoden 1995 talousarvioon tehtävillä säästöillä. Tästä syystä tällä lisätalousarvioesityksellä on 1 151 milj. markan määräinen valtion menojen vähentävä vaikutus.

Hallitus korostaa samalla, että myös myöhemmin mahdollisesti vuonna 1995 tehtävät lisäbudjetit on tarkoitettu kattaa budjetin sisällä määrärahasiirroilla.

Helmikuussa 1995 tehdyn valtion virka- ja työehtosopimusratkaisun henkilöstömenoja lisäävä vaikutus on vuodelle 1995 noin 300 milj. mk eli 1,3 % ja vuositasolla noin 600 milj. mk eli 2,6 %. Tarkoitettu on, ettei tämän johdosta budjetoida vuodelle 1995 lisää määrärahaa, vaan hallinnonalat ja virastot sopeuttavat toimintamenojaan vastaavasti, lähinnä supistamalla henkilöstömäärää henkilöstökehysten edellyttämällä tavalla.

Työministeriön käytettäväksi osoitettavista määrärahoista kohdennetaan 393 milj. mk palk-

kaperusteisiin työllisyysmäärärahoihin ja 542 milj. mk työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen. Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen lisämääräraha on mitoitettu vastaamaan koulutuksen hankintojen määrän lisäystä. Työhallinnon palveluja tehostetaan lisäämällä 80 henkilövuotta työvoima-asiain piiri- ja paikallishallinnon tehtäviin.

Työllisyystilanne edellyttää ripeitä toimia myös rakennusalan kohdalta. Samalla on huolehdittava siitä, etteivät toimet miltään osin vaikeuta valtiontalouden tasapainottamiseen tähtäävää toimintalinjaa, joka on tarpeen yleisen investointitoiminnan saamiseksi nopeaan kasvuun. Nopeita työllisyyttä lisääviä toimia on saatavissa aikaan lähinnä asuntojen korjaustoiminnassa. Tässä lisätalousarvioesityksessä on lähdetty siitä, että varsinaisessa talousarviossa osoitettuja voimavaroja säästetään ja kohdennetaan uudelleen työllisyyttä tukevalla tavalla. Ennakoitua pienemmän kysynnän johdosta vuodelta 1994 kuluvalle vuodelle siirtynyt noin 1,9 mrd markan suuruinen osa korkotukilainojen hyväksymisvaltuudesta peruutetaan ja samalla parannetaan työllisyyssyistä korkotukiehtoja. Asuinrakennusten korjausavustuksiin kohdennetaan 150 milj. markan suuruinen lisäpanostus. Lisäksi lisätalousarvioesityksen työllisyyttä tukevilla toimenpiteillä nopeutetaan valtion ja kuntien kiinteistöjen peruskorjausta, mikä on tarpeen myös toiminnallisista syistä laman siirrettyä kuntien suunniteltuja korjausinvestointeja. Valtion ja kuntien kiinteistöjen peruskorjauksiin ja uudisrakentamiseen myönnetään lisäystä yhteensä 376 milj. mk. Perustienpitoon myönnetään 120 milj. mk ja perusradanpitoon 40 milj. mk.

Tämän lisätalousarvioesityksen työllisyyttä tukevat toimenpiteet rahoitetaan jättämällä maksamatta vuoden 1995 pinta-alalisästä 380 milj. mk, vähentämällä lapsilisistä 375 milj. mk, vähentämällä opintotuesta 127 milj. mk ja metsänparannusvaroista yhteensä 50 milj. mk. Lisäksi elinkeinotukien valtuuksia ehdotetaan supistettavaksi. Elinkeinotukimenoihin tehtävien säästöjen vaikutus on vuonna 1995 yhteensä 219 milj. mk.

Teollisuuden ja kaupan varastotappioiden korvaamiseen arvioidaan tarvittavan momentilla 32.50.43 400 milj. mk vähemmän varoja kuin talousarviossa on varattu. Vastaavasti maatalojen viljavarastojen korvauksiin arvioidaan tarvittavan noin 390 milj. mk enemmän kuin talousarvion laatimisen yhteydessä arvioitiin.

Vuonna 1994 ja sitä aiempina vuosina maataloustuottajilta peritty osuus maataloustuotteiden vientivastuista oli 482 milj. mk suurempi kuin lakien mukaan määräytyvä vientivastuu. Merkittävä osa tästä johtui tuotteiden vientitarpeen ja siten vientikustannusten alenemisesta vuonna 1994 budjetoituun verrattuna. Lain mukaan maataloustuottajille maksetaan takaisin liikaa peritty osuus. Kun mainitusta palautuksesta ja viljavarastojen korvauksesta vähennetään pinta-alalisistä tehtävä säästö 380 milj. mk, maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen myönnetään lisäystä 492 milj. mk.

Lisätalousarvioesitykseen sisältyvien investointimäärärahojen, -avustusten ja -valtuuksien sekä asuinrakennussektoria koskevien toimenpiteiden arvioidaan kaikkiaan parantavan työllisyyttä runsaalla 17 000 henkilötyövuodella. Esitettävillä toimenpiteillä on myös merkittäviä työllisyyttä tukevia kerrannaisvaikutuksia. Lisätalousarvioesitykseen sisältyvät elinkeinotukien valtuuksien leikkaukset pienentävät toisaalta jossakin määrin syntyviä työllisyysvaikutuksia. Investointien kokonaislisäykseksi arvioidaan noin 2,2 mrd mk, josta noin puolet saavutetaan asuntojen korjausavustuksilla ja noin kolmannes kuntien valtionosuushankkeilla. Lisäyksestä suuntautuu investointityypeittäin tarkasteltuna runsaat 90 % talonrakennustoimintaan ja loput maa- ja vesirakennustoimintaan. Investoinneista aiheutuu valtion osalta aikaisempiin päätöksiin nähden jatkorahoitustarvetta myöhempinä vuosina vajaan 200 milj. mk. Toisaalta investointien aiennukset säästävät tulevia rahoitustarpeita ja antavat edellytyksiä myöhempien vuosien rahoituksen pienentämiselle.

Annettavaan lisätalousarvioesitykseen sisältyy monia sellaisia vuoden 1995 valtuuksien leikkauksia, joiden menoja vähentävä vaikutus ajankohtaistuu lähinnä vuodesta 1996 lähtien. Tässä tarkoituksessa uusien kehitysyhteistyösovimusten sitoumuksia vähennetään 450 milj. mk, lastialusten hankintojen tukemisen käyttämätön 129 milj. markan myöntämisvaltuus peruutetaan ko. korkotukijärjestelmän lopettamisen johdosta, yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden valtuutta pienennetään 100 milj. mk ja Kera Oy:n uusien korkotukilainojen valtuutta 100 milj. mk. Lisäksi tuotekehitysavustusten ja -lainojen sekä energiainvestointien myöntämisvaltuuksia ehdotetaan supistettavaksi. Hallitus antaa eduskunnalle esityksen laiksi yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta valtiontaloudellisista syistä siten, että yksityisteiden valti-

onapujärjestelmä kumotaan ja valtionapuja ei makseta enää vuoden 1995 jälkeen. Hallitus antaa eduskunnalle myös esityksen laiksi kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta valtiontaloudellisista syistä siten, ettei kuljetustukea makseta 1.7.1995 jälkeen tapahtuvien kuljetusten osalta suur yrityksille.

Vuoden 1994 marraskuussa Suomen valtion ja Enso-Gutzeit Oy:n välillä allekirjoitettiin kauppasopimus, jolla Ensosta tuli Veitsiluoto Oy:n vähemmistöosakas 35 %:n omistusosuudella. Kaupan yhtenä keskeisenä tavoitteena oli entistä kilpailukykyisemmän metsäteollisuusyhtiön luominen ja synergiaetujen aikaansaaminen. Jotta synergiaedut olisivat täysimääräisesti saavutettavissa yhtiöiden välillä ja koituisivat kaikilta osin myös valtion hyödyksi omistuksen arvonnousuna, olisi Enson ja Veitsiluodon välillä aikaansaattava pidemmälle viety yhteenliittymä. Se myös parantaisi olennaisesti edellytyksiä toteuttaa Oulun uusi paperikonehanke. Tässä tarkoituksessa ehdotetaan, että valtioneuvosto saisi valtuudet hyväksyä omistusjärjestelyjä, joiden seurauksena luopuminen valtion määräysvallasta ja määrävähemmistöasemasta Veitsiluoto Oy:ssä on mahdollista. Lisävaltuuksia valtioneuvosto käyttäisi metsäteollisuuden asemaa vahvistaviin omistusjärjestelyihin edellä kuvatulla taikka muutoin tarkoituksenmukaisesti katsomallaan tavalla.

Työllisyyttä tukevien toimenpiteiden rahoituksen ohella nyt annettavaan lisätalousarvioesitykseen on sisällytetty vain välttämättömiä lisämäärärahoja.

Toimintavalmiuden turvaamiseksi myönnetään poliisitoimen toimintamenoihin lisäystä 25 milj. mk.

Suomen itsenäisyyden juhlarahaston toiminnan rahoittamiseen myönnetään lisäystä 80 milj. mk, mitä vastaava vuoden 1994 kolmanteen lisätalousarvioon sisältynyt määräraha on teknisistä syistä peruuntunut. Suomen maksuosuu-

teen Euroopan investointipankin pääomasta myönnetään lisäystä 90 milj. mk. Metallirahamenoihin ehdotetaan 31 milj. mk metallirahan kriisivarastoinnista aiheutuvien menojen johdosta. Arvonlisäveromenoihin myönnetään lisäystä 500 milj. mk. Kahdenvälisestä kehitysyhteistyöstä ja lähialueyhteistyöstä aiheutuviin arvonlisäveromenoihin arvioidaan tarvittavan 100 milj. mk sen toteuttamiseksi, ettei Suomen kahdenvälisestä ja lähialueyhteistyötä rasiteta arvonlisäverolla.

Nykyinen teknillinen tarkastuskeskus on tarkoitus jakaa 1.11.1995 lukien virastomuotoiseksi turvatekniikan keskukseksi ja uusimuotoiseksi liikelaitokseksi.

Verojen ja veronluonteisten tulojen arvioidaan lisääntyvän 1055 milj. mk. Tulo- ja varallisuusveroa arvioidaan kertyvän lisää 885 milj. mk ja arvonlisäveroa 490 milj. mk. Leimaveron tuoton arvioidaan jäävän 220 milj. mk ja autoveron tuoton 100 milj. mk arvioitua pienemmäksi.

Sekalaisten tulojen lisäykseksi arvioidaan 654 milj. mk. Takaisinperittävien arvonlisäveropaltustusten arvioidaan jäävän 200 milj. mk arvioitua pienemmiksi. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muiden tulojen lisäykseksi arvioidaan 814 milj. mk.

Suomen EU-liittymissopimuksen 109 artiklan mukaan Euroopan yhteisöjen yleisestä talousarviosta maksetaan Suomelle korvauksena 476 milj. ecua. Vuoden 1995 talousarviossa 280 milj. ecua vastaava tulo merkittiin tuloksi momentille 12.30.01 ja 196 milj. ecua vastaava tulo momentille 12.28.97. Selvitysten jälkeen on todettu, että koko 476 milj. ecun korvaus tulee tulouttaa momentille 12.28.97.

Korkotulojen ja voiton tuloutusten lisäykseksi arvioidaan 130 milj. mk.

Nyt myönnettyjen menojen muutokset jakaantuvat eri pääluokkiin seuraavasti:

Päälouokka	mk
23. Valtioneuvosto	1 800 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	3 110 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	23 250 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	97 918 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	52 373 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	842 400 000
29. Opetusministeriön hallinnonala	—46 470 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	443 120 000
31. Liikenneministeriön hallinnonala	154 000 000
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	—563 514 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	—264 500 000
34. Työministeriön hallinnonala	935 400 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	160 150 000
Muutokset yhteensä	1 839 037 000

Nyt arvioidut tulojen muutokset jakaantuvat eri osastoihin seuraavasti:

Osasto	mk
11. Verot ja veronluonteiset tulot	1 055 000 000
12. Sekalaiset tulot	654 356 000
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	130 000 000
Muutokset yhteensä	1 839 356 000

Tämän lisätalousarvioesityksen hyväksymisen jälkeen olisivat valtion tulojen ja menojen budjetoidut määrät seuraavat:

	Tulot mk	Menot mk
Varsinainen talousarvio	195 834 565 000	195 833 219 000
Lisätalousarvio	1 839 356 000	1 839 037 000
Yhteensä	197 673 921 000	197 672 256 000

Sen perusteella, mitä edellä on esitetty ja viitaten tämän esityksen yksityiskohtaisiin perusteluihin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen lisätalousarvoksi vuodelle 1995.

Helsingissä 12 päivänä toukokuuta 1995

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri Iiro Viinanen

Vuoden 1995 lisätalousarvio

TULOT

Osasto 11

mk

11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	1 055 000 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	885 000 000
01. Tulo- ja varallisuusvero, lisäystä.....	885 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	490 000 000
01. Arvonlisävero, lisäystä.....	490 000 000
10. Muut verot	—320 000 000
01. Leimaverot, vähennystä.....	—220 000 000
03. Autovero, vähennystä.....	—100 000 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	654 356 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	2 500 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot, lisäystä.....	2 500 000

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	2 231 000 000
87. Rahoitusmarkkinoiden vakauttamisen tulot	17 000 000
97. Siirtymäkorvaus Euroopan unionista (EU), lisäystä.....	1 600 000 000
98. Takaisinperittävät arvonlisäveropalautekset, vähennystä.....	—200 000 000
99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	814 000 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	—1 595 700 000
01. EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta saatavat tulot (EU), vähennystä	—1 600 000 000
72. Maatalouden taloudellisen tutkimuslaitoksen tulot, lisäystä.....	300 000
83. Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen tulot, lisäystä.....	4 000 000
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	15 056 000
80. Siirto valtion ydinjätehuoltorahastosta, lisäystä.....	15 056 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	1 500 000
10. Säteilyturvakeskuksen tulot, lisäystä	1 500 000

Osasto 13

13. KORKOTULOT JA VOITON TULOUTUKSET	130 000 000
05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	130 000 000
01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset, lisäystä	130 000 000

Tulojen kokonaismäärä:

1 839 356 000

MENOT

Pääluokka 23

mk

23. VALTIONEUVOSTO	1 800 000
01. Valtioneuvosto (010)	1 800 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	1 800 000

Pääluokka 24

24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	3 110 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot (030)	3 110 000
02. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	6 610 000
25. Kriisinhallinta (arviomääräraha).....	2 500 000
26. Tutkimus- ja kehittämistoiminta (siirtomääräraha 2 v), lisäystä.	1 000 000
29. Muut kulutusmenot (arviomääräraha), vähennystä.....	—7 000 000

Pääluokka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	23 250 000
01. Oikeusministeriö (070)	6 800 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	6 800 000
25. Lääninoikeudet (090)	2 600 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 600 000

50. Vankeinhoitolaitos (100)	10 350 000
74. Uudisrakennukset ja peruskorjaukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	10 350 000
60. Eräät virastot (070)	3 500 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	3 500 000

Pääluokka 26

26. SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	97 918 000
01. Sisäasiainministeriö (050)	1 100 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 100 000
75. Poliisitoimi (080)	25 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	25 000 000
80. Pelastushallinto (110)	10 400 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	10 400 000
90. Rajavartiolaitos (120)	10 100 000
74. Rakentaminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	10 100 000
97. Avustukset kunnille ja alueellinen kehittäminen (960)	51 318 000
33. Kuntien verotulojen täydennys (arviomääräraha), lisäystä.....	51 318 000

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	52 373 000
01. Puolustusministeriö (150)	7 373 000
97. Valtion saatavan tileistä poistaminen (arviomääräraha)	7 373 000
10. Puolustusvoimat (160)	45 000 000
74. Uudisrakennukset ja peruskorjaukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	45 000 000

Pääloukka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA...	842 400 000
39. Eräät siirrot Ahvenanmaan maakunnalle (960).....	7 000 000
30. Verotaloudellinen tasoitus (arviomääräraha), lisäystä	7 000 000
60. Rakennushallinto (050)	30 000 000
75. Perusparannukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä.....	20 000 000
76. Virastotalojen rakentaminen (siirtomääräraha 3 v), vähennystä.	—10 000 000
87. Kiinteistöjen ja huoneisto-osakkeiden hankkiminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	20 000 000
80. Hallinnon uudistaminen ja eräät hallinnon tukitoimenpiteet (990)	4 000 000
22. Integraatiovalmennus ja tietojärjestelmien kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	4 000 000
86. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto (830).....	80 000 000
60. Suomen itsenäisyyden juhlarahaston toiminnan rahoittaminen, lisäystä.....	80 000 000
89. Euroopan investointipankki (EU) (060)	90 400 000
68. Suomen maksuosuus Euroopan investointipankin pääomasta (EU) (arviomääräraha), lisäystä	90 400 000
99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut menot (020).....	631 000 000
22. Metallirahamenot (arviomääräraha).....	31 000 000
23. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	500 000 000
24. Kahdenvälisestä kehitysyhteistyöstä ja lähialueyhteistyöstä aiheutuvat arvonlisäveromenot (arviomääräraha).....	100 000 000

Pääloukka 29

29. OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	—46 470 000
07. Opetushallitus (210).....	9 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	9 000 000
10. Korkeakoulut (240)	42 700 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	42 700 000
11. Valtion harjoittelukoulut (220).....	2 000 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 000 000

39. Opintotuki (260)	—187 000 000
52. Opintolainojen valtiontakaus ja korkotuki (arviomääräraha), lisäystä.....	15 000 000
55. Opintoraha (arviomääräraha), vähennystä.....	—72 000 000
56. Aikuisopintoraha (arviomääräraha), vähennystä	—130 000 000
43. Lukiot, peruskoulut ja musiikkioppilaitokset (220)	37 000 000
34. Valtionosuus yleissivistävien oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä.....	37 000 000
60. Valtion ammatilliset oppilaitokset (230)	1 310 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä.....	—24 770 000
25. Ammatillisen koulutuksen kehittäminen (osa EU) (siirtomääräraha 2 v), lisäystä.....	3 000 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	23 080 000
65. Kunnalliset ja yksityiset ammatilliset oppilaitokset (230)	37 770 000
30. Valtionosuus kunnallisten ammatillisten oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	12 770 000
34. Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammatillisten oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	25 000 000
93. Museovirasto ja kulttuuriperinne (280)	10 750 000
50. Entistämis- ja korjausavustukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä.	2 000 000
75. Perusparannukset ja talonrakennukset (osa EU) (siirtomääräraha 3 v), lisäystä.....	8 750 000

Pääluokka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	443 120 000
01. Maa- ja metsätalousministeriö, maaseutuelinkeinopiirit ja EU:n rakennetuki (670)	8 000 000
21. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä.....	8 000 000
31. Maa- ja puutarhatalouden tulotuki (osa EU) (670)	492 000 000
41. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (EU) (arviomääräraha), lisäystä	492 000 000
32. Maataloustuotteiden markkinointi ja tuotannon tasapainottaminen (osa EU) (670)	—24 400 000
42. Luopumiskorvaukset (arviomääräraha), vähennystä	—24 400 000

34. Muut maatalouden menot (osa EU) (670)	4 120 000
40. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (osa EU), vähennystä	—180 000
41. Eräät korvaukset (arviomääräraha), lisäystä	4 300 000
36. Kala-, riista- ja porotalous (690)	2 700 000
42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen, lisäystä	2 700 000
70. Maatalouden tutkimuskeskus (660)	7 600 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	7 600 000
72. Maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos (660)	800 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	800 000
85. Vesivarojen käyttö ja hoito (osa EU) (560)	2 600 000
77. Vesistö- ja vesihuoltotyöt (osa EU) (siirtomääräraha 3 v), lisäystä.	2 600 000
86. Yksityismetsätalous (osa EU) (680)	—50 000 000
44. Metsänparannustuki (osa EU) (arviomääräraha), vähennystä...	—35 000 000
83. Metsänparannuslainat (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	—15 000 000
99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot (650)	—300 000
48. Poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	—2 300 000
66. Metsäalan kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	2 000 000

Pääloukka 31

31. LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA	154 000 000
24. Tielaitos (720)	135 000 000
21. Yleisten teiden perustienpito (osa EU) (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	120 000 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	15 000 000
30. Merenkululaitos (730)	15 000 000
77. Väylätyöt (osa EU) (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	15 000 000
55. Viestinnän korvaukset ja avustukset (760)	—49 000 000
42. Lehtien maaseutujakelun korvaus, vähennystä	—49 000 000
58. Radanpito ja radanpitoon liittyvät valtionavut (750)	40 000 000
21. Ratahallintokeskus ja perusradanpito (osa EU) (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	40 000 000

99. Liikenneministeriön hallinnonalan muut menot (710)	13 000 000
22. Tutkimus ja kehittäminen (osa EU) (siirtomääräraha 3 v), lisäystä.....	13 000 000

Pääluokka 32

32. KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	—563 514 000
01. Kauppa- ja teollisuusministeriö (810)	—14 733 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä.....	—3 000 000
60. Siirto valtion ydinjätehuoltorahastoon (arviomääräraha), vähennystä	—22 233 000
66. Kansainvälisten järjestöjen rahoitusosuudet (arviomääräraha), lisäystä.....	3 100 000
74. Teknillinen tarkastuskeskus -nimisen liikelaitoksen yhtenäisten toimitilojen saneeraus ja käyttöönotto (siirtomääräraha 2 v)....	7 400 000
39. Teknillinen tarkastuskeskus (820)	2 619 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä.....	—5 381 000
88. Teknillisen tarkastuskeskuksen peruspääoman korotus	8 000 000
41. Turvatekniikan keskus (820)	12 100 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	12 100 000
44. Teknologian kehittämiskeskus (830)	—45 000 000
40. Tuotekehitysavustukset (arviomääräraha), vähennystä	—30 000 000
83. Tuotekehityslainat (arviomääräraha), vähennystä.....	—15 000 000
49. Kera Oy (840)	—50 000 000
42. Korkotuki Kera Oy:lle (arviomääräraha), vähennystä	—39 000 000
43. Luotto- ja kurssitappioiden korvaaminen (arviomääräraha), vähennystä	—11 000 000
50. Teollisuuden ja sitä palvelevan tutkimuksen edistäminen (850)	—391 500 000
41. Avustukset teollisuuden edistämiseen ja alan yhteisöille (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	8 500 000
43. Teollisuuden ja kaupan varastotappioiden korvaaminen (EU) (arviomääräraha), vähennystä.....	—400 000 000
51. Yritystoiminnan alueelliset investointi- ja kehittämistuet (850)	—50 000 000
48. Alueellinen kuljetustuki (arviomääräraha), vähennystä.....	—5 000 000
49. Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (osa EU) (arviomääräraha), vähennystä	—45 000 000

55. Energiatalous (860)	—12 000 000
40. Energia-avustukset (osa EU) (arviomääräraha), vähennystä.....	—10 000 000
45. Energiainvestointien korkotuki (arviomääräraha), vähennystä ..	—2 000 000
85. Ulkomaankaupan edistäminen (880)	—15 000 000
40. Yritysten kansainvälistyminen (osa EU) (arviomääräraha), vähennystä	—6 000 000
84. Lainat yritysten kansainvälistymiseen (arviomääräraha), vähennystä	—9 000 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	—264 500 000
10. Säteilyturvakeskus (450)	2 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 000 000
15. Perhekustannusten tasaus (410)	—375 000 000
52. Lapsilisät (arviomääräraha), vähennystä	—375 000 000
28. Muu toimeentuloturva (410)	8 500 000
30. Valtion korvaus kunnille eräiden Suomeen muuttavien henkilöiden toimeentulotuen sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä.....	8 500 000
32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto (420)	100 000 000
31. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveyspalvelujen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	100 000 000

Pääluokka 34

34. TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	935 400 000
06. Työvoimapolitiikan toimeenpano (620)	935 400 000
02. Palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä	204 000 000
21. Työvoima-asiain piiri- ja paikallishallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	15 000 000
29. Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ostopalvelut (arviomääräraha), lisäystä.....	97 600 000

Pääloukat 34 ja 35

30. Valtionapu kunnille ja kuntayhtymille työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha), lisäystä	126 000 000
50. Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opintososiaaliset edut (arviomääräraha), lisäystä	444 800 000
62. Valtionapu työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha), lisäystä	48 000 000

Pääloukka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	160 150 000
25. Vesi- ja ympäristöhallinto (560)	150 000
88. Osakkeiden hankinta (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	150 000
30. Yhdyskunnat, alueidenkäyttö ja luonnonsuojelu (530).....	10 000 000
62. Avustukset rakennussuojeluun (siirtomääräraha 3 v), lisäystä ...	10 000 000
45. Asunto- ja rakennustoimi (540)	150 000 000
56. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v), lisäystä ...	150 000 000

Menojen kokonaismäärä:**1 839 037 000**

TULOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. <i>Tulo- ja varallisuusvero</i>	1995 lisätuloarvio.....	885 000 000
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä	1995 tuloarvio	31 660 000 000
885 000 000 mk.	1994 tilinpäätös.....	32 197 859 061
<i>Selvitysosa:</i> Lähinnä palkkasumman arvioi-	1993 tilinpäätös.....	29 069 135 736
tua nopeamman kasvun johdosta tulo- ja va-		
rallisuusveron tuoton arvioidaan nousevan		
32 545 000 000 markkaan.		

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

01. <i>Arvonlisävero</i>	maksi. Arvonlisäveron tuoton arvioidaan nou-	
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä	sevan 38 800 000 000 markkaan.	
490 000 000 mk.		
<i>Selvitysosa:</i> Lisäys aiheutuu lähinnä kotimai-	1995 lisätuloarvio.....	490 000 000
sen kysynnän arvioitua nopeammasta kasvusta	1995 tuloarvio	38 310 000 000
sekä siitä, että veron tuotto osoittautui vuoden	1994 tilinpäätös.....	37 667 259 407
1994 tilinpäätöstietojen mukaan vuoden kol-	1993 tilinpäätös.....	37 294 776 857
mannessa lisätalousarviossa arvioitua suurem-		

10. Muut verot

01. <i>Leimaverot</i>	konaiskertymän arvioidaan	jäävän
Momentin tuloarviota vähennetään	2 430 000 000 markkaan.	
220 000 000 mk.		
<i>Selvitysosa:</i> Lähinnä siitä syystä, että veron	1995 lisätuloarvio.....	—220 000 000
tuotto osoittautui vuoden 1994 tilinpäätöstie-	1995 tuloarvio	2 650 000 000
tojen mukaan vuoden kolmannessa lisätalous-	1994 tilinpäätös.....	2 115 756 904
arviossa arvioitua pienemmäksi, leimaveron ko-	1993 tilinpäätös.....	2 527 136 475

03. <i>Autovero</i>			konaiskertymän	arvioidaan	jäävän
Momentin tuloarviota vähennetään			2 930 000 000	markkaan.	
100 000 000 mk.					
<i>Selvitysosa:</i> Lähinnä siitä syystä, että veron			1995 lisätuloarvio.....	—100 000 000	
tuotto osoittautui vuoden 1994 tilinpäätöstie-			1995 tuloarvio	3 030 000 000	
tojen mukaan vuoden kolmannessa lisätalous-			1994 tilinpäätös.....	2 054 159 086	
arviossa arvioitua pienemmäksi, autoveron ko-			1993 tilinpäätös.....	1 609 318 688	

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala

99. <i>Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot</i>			1995 lisätuloarvio.....	2 500 000
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä			1995 tuloarvio	7 000 000
2 500 000 mk.			1994 tilinpäätös.....	64 345 758
<i>Selvitysosa:</i> Lisäys aiheutuu Minskin konfe-			1993 tilinpäätös.....	50 294 269
rensista ETYJ:ltä laskutettavista tuloista.				

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

87. <i>Rahoitusmarkkinoiden vakauttamisen tulot</i>			räraha tuloutetaan tälle momentille. Aikaisem-	
Momentille arvioidaan kertyvän 17 000 000			min tälle momentille on tuloutettu 196 milj. ecua	
mk.			eli tämän jälkeen tälle momentille on tuloutettu	
<i>Selvitysosa:</i> Tulot kertyvät valtion 28.8.1992			kaikki 109 artiklan mukaiset korvaukset, yhte-	
ja 31.12.1992 talletuspankkeihin tekemille pää-			stensä 476 milj. ecua.	
omasijoituksille maksettavista koroista ja mah-				
dollisista sijoitusten pääoman maksuista sekä			1995 lisätuloarvio.....	1 600 000 000
Osuuskunta EKA-yhtymän tallettajien saamis-			1995 tuloarvio	1 235 000 000
ten turvaamisesta säästökassatoimintaa harjoit-				
tavassa osuuskunnassa annettuun lakiin			98. <i>Takaisinperittävät arvonlisäveropalautuk-</i>	
(1361/93) perustuvalla valtion saatavalle yrityk-			<i>set</i>	
sen saneerausohjelman annetun lain (47/93) mukai-			Momentin tuloarviota vähennetään	
sen saneerausohjelman mukaisesti tulevista suo-			200 000 000 mk.	
rituksista.			<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu tarkentunees-	
1995 lisätuloarvio.....	17 000 000		ta arviosta.	
97. <i>Siirtymäkorvaus Euroopan unionista (EU)</i>			1995 lisätuloarvio.....	—200 000 000
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä			1995 tuloarvio	3 200 000 000
1 600 000 000 mk.			1994 tilinpäätös.....	2 400 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisäys aiheutuu siitä, että Suo-				
men EU-liittymissopimuksen 109 artiklan mu-			99. <i>Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut</i>	
kaan Euroopan yhteisöjen yleisestä talousarvi-			<i>tulot</i>	
osta maksettavista korvauksista kertaluonteinen			Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä	
280 milj. ecua vastaava 1,6 mrd markan mää-			814 000 000 mk.	

<i>Selvitysosa:</i> Lisäys aiheutuu vuonna 1992 otettuun jenilainaan tehtyjen valuutanvaihtosopimusten purkamisesta aiheutuneesta valuuttakurssivoitosta.	1995 lisätuloarvio.....	814 000 000
	1995 tuloarvio.....	122 080 000
	1994 tilinpäätös.....	1 606 992 787
	1993 tilinpäätös.....	2 555 108 942

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

01. <i>EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta saatavat tulot (EU)</i>	1995 lisätuloarvio.....	300 000
Momentin tuloarviota vähennetään 1 600 000 000 mk.	1995 tuloarvio.....	540 000
	1994 tilinpäätös.....	16 718

Selvitysosa: Momentin 12.28.97 perusteluihin viitaten vähennys aiheutuu siitä, että tälle momentille on virheellisesti tuloutettu osa Suomen EU-liittymissopimuksen 109 artiklan mukaan Suomelle maksettavasta 476 milj. ecusta.

1995 lisätuloarvio.....	—1 600 000 000
1995 tuloarvio.....	2 861 000 000

72. *Maatalouden taloudellisen tutkimuslaitoksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 300 000 mk.

Selvitysosa: Tulot kertyvät Maatalouden taloudellisen tutkimuslaitoksen menoja vastaavina tuloina EU:lta.

83. *Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 4 000 000 mk.

Selvitysosa: Tuloja arvioidaan kertyvän arviotua enemmän luonnonmukaisen tuotannon ja siemenkaupan tarkastus- ja valvontatoiminnan lisääntymisen johdosta. Kasvintuotannon tarkastuskeskus maksaa tarkastajille palkkioita ja korvauksia, josta aiheutuvat menot ovat momentilla 30.34.41.

1995 lisätuloarvio.....	4 000 000
1995 tuloarvio.....	26 800 000
1994 tilinpäätös.....	23 141 095
1993 tilinpäätös.....	20 721 997

32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala

80. <i>Siirto valtion ydinjätehuoltorahastosta</i>	1995 lisätuloarvio.....	15 056 000
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 15 056 000 mk.	1995 tuloarvio.....	96 800 000
	1994 tilinpäätös.....	90 807 629
	1993 tilinpäätös.....	113 624 062

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

10. <i>Säteilyturvakeskuksen tulot</i>	1995 lisätuloarvio.....	1 500 000
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 500 000 mk.	1995 tuloarvio.....	36 715 000
	1994 tilinpäätös.....	41 914 837
	1993 tilinpäätös.....	43 595 560

Selvitysosa: Tulot kertyvät Olkiluodon ydinvoimalaitoksen modernisointihankkeen maksullisesta viranomaisvalvonnasta.

Osasto 13

KORKOTULOT JA VOITON TULOOUTUKSET

05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

01. *Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset*
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 130 000 000 mk.

Selvitysosa: Autorekisterikeskuksen vuoden 1994 tilinpäätöksen mukainen voitto on 71 milj. mk, josta tuloutetaan tavoitteeksi asetetun 9,4 milj. markan lisäksi 20 milj. mk. Valtionrauta-
teiden vuoden 1994 tilinpäätöksen mukainen voitto on 300 milj. mk, josta tuloutetaan vuonna 1994 tuloutetun 215 milj. markan ennakon

lisäksi 60 milj. mk. Metsähallituksen vuoden 1994 vahvistetun tilinpäätöksen johdosta tuloutetaan voittoa ennakoitua 100 milj. markan lisäksi 50 milj. mk.

1995 lisätuloarvio	130 000 000
1995 tuloarvio	100 000 000
1994 tilinpäätös	653 000 000
1993 tilinpäätös	249 500 000

MENOT

Pääluokka 23 VALTIONEUVOSTO

01. Valtioneuvosto

01. <i>Palkkaukset</i> (arviomääräraha)	1995 lisämääräraha	1 800 000
Momentille myönnetään lisäystä 1 800 000 mk.	1995 määräraha	15 558 000
Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että henkilöstön määrä saa olla enintään 45, joista 18 valtioneuvoston jäsentä ja 27 erityisavustajaa.	1994 tilinpäätös.....	14 937 897
	1993 tilinpäätös.....	15 023 282

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

Pääluokan perusteluja muutetaan siten, että hallinnonalalla saa lisäksi olla Euroopan unionin jäsenyyteen liittyvien tehtävien johdosta 15 henkilötyövuotta vastaava henkilöstömäärä.

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuoden 1995 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyösopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 1995 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 2 590 000 000 markan arvosta, mistä Euroopan kehitysrahaston EDF:n osuus on 1 300 000 000 mk.

Näitä myöntö- ja sopimusvaltuuksia saa käyttää seuraavasti:

Valtuus	Milj. mk
1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö . . .	1 790
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	400
3. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	50

4. Kehitysluotot	—
5. Korkotuki	180
6. Humanitaarinen apu	—
7. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot	20
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, kehitysjoukoille ja kehitysyhteistyötiedotukselle	150
Yhteensä	2 590

Näistä valtuuksista yhdessä aiempien myön-

töpätösten, sopimusten ja sitoumusten aiheuttamien menojen kanssa saa aiheutua valtiolle menoja vuonna 1996 enintään 1 320 000 000 mk, vuonna 1997 enintään 1 270 000 000 mk, vuonna 1998 enintään 956 000 000 mk ja sen jälkeen yhteensä 1 716 000 000 mk.

Momentin määrärahaa ei edellä olevan johdosta vähennetä.

Selvitysosa: Valtuuksien perusteella tehdyistä ja tehtävistä myöntöpäätöksistä arvioidaan aiheutuvan menoja seuraavasti:

	1996 milj. mk	1997 milj. mk	1998 milj. mk	1998 jälk. milj. mk
Ennen vuotta 1994 myönnetty valtuudet	665	337	207	338
Vuonna 1994 myönnetty valtuudet	285	463	179	198
Vuonna 1995 myönnetty valtuudet	370	470	570	1 180
Yhteensä	1 320	1 270	956	1 716

1995 lisämääräraha	—
1995 määräraha	1 420 420 000
1994 tilinpäätös	1 360 176 000
1993 tilinpäätös	1 572 530 000

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

02. Palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 6 610 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu UNPROFOR:in palveluksessa olevien kymmenen siviilipoliisin toimikauden jatkamisesta ajalle 1.7.—31.12.1995, osallistumisesta ICFY:n rajavalvontaoperaatioon ja ECMM:n valvontaoperaatioon entisen Jugoslavian alueella sekä osallistumisesta Jugoslavian sotarikostuomioistuimen toimintaan.

1995 lisämääräraha	6 610 000
1995 määräraha	29 540 000
1994 tilinpäätös	22 321 835
1993 tilinpäätös	15 450 982

25. Kriisinhallinta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Suomen johdolla toimivien rauhanturva- ja kriisinhallintaoperaatioiden menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahan tarve aiheutuu ETYJ:n Minskin konferenssin puheenjohtajuus-

desta. ETYJ-järjestö korvaa nämä kulut Suomelle muutaman viikon viipeellä. Korvauksista kertyvä vastaava tulo on budjetoitu momentille 12.24.99. Mikäli Suomen hallitukselle esitetään pyyntö osallistua uusiin operaatioihin, määrärahat niiden rahoittamiseen osoitetaan tältä momentilta.

1995 lisämääräraha

26. Tutkimus- ja kehittämistoiminta (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu kemiallisen aseiden valvontalaitoksen muutto- ja vuokramenoista.

1995 lisämääräraha	1 000 000
1995 määräraha	11 110 000
1994 tilinpäätös	8 958 000
1993 tilinpäätös	6 380 000

29. <i>Muut kulutusmenot</i> (arviomääräraha)	1995 lisämääräraha.....	—7 000 000
Momentilta vähennetään 7 000 000 mk.	1995 määräraha	7 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu momentilla	1994 tilinpäätös	13 504 468
olevan määrärahan ja 15 henkilötyövuoden	1993 tilinpäätös	11 167 655
siirrosta momentille 25.01.21.		

Pääloukka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Pääloukan perusteluja muutetaan siten, että hallinnonalan kokonaishenkilöstömäärä saa olla vuonna 1995 enintään 7 309 henkilötyövuotta. Hallinnonalalla saa lisäksi olla hovioikeuksien ja käräjäoikeuksien ruuhkien purkuun liittyen 83 henkilötyövuotta ja lääninoikeuksien

ruuhkien purkuun liittyen 18 henkilötyövuotta sekä lisäksi käänntöstöihin liittyen enintään 23 henkilötyövuotta vastaava henkilöstömäärä, joista 8 maksullisen toiminnan tuloilla rahoitettavaa.

01. Oikeusministeriö

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

mioon nettobudjetoitavina maksullisen toiminnan tuloina maksullisen käänntöstoiminnan tulot. Tuloarvio on 5,6 milj. mk.

Momentille myönnetään nettomäärärahaan lisäystä 6 800 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu 15 henkilötyövuoden siirrosta momentilta 24.99.29.

1995 lisämääräraha.....	6 800 000
1995 määräraha	122 245 000
1994 tilinpäätös	118 328 061
1993 tilinpäätös	112 292 406

Määrärahan mitoituksessa on otettu huo-

25. Lääninoikeudet

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

1995 lisämääräraha.....	2 600 000
1995 määräraha	99 000 000
1994 tilinpäätös.....	88 755 529
1993 tilinpäätös.....	83 320 905

Momentille myönnetään lisäystä 2 600 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu 18 henkilön palkkaamisesta ruuhkautuneisiin lääninoikeuksiin vuonna 1995.

50. Vankeinhoitolaitos

74. <i>Uudisrakennukset ja peruskorjaukset</i> (siirtomääräraha 3 v)	1995 lisämääräraha.....	10 350 000
Momentille myönnetään lisäystä 10 350 000 mk käyttösuunnitelman kohtaan 2. Pienehköt uudisrakennus- ja peruskorjaustyöt.	1995 määräraha	33 200 000
	1994 tilinpäätös.....	31 253 000
	1993 tilinpäätös.....	27 700 000

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitettu käyttöä työllistäviin rakennushankkeisiin.

60. Eräät virastot

21. <i>Toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	1995 lisämääräraha.....	3 500 000
Momentille myönnetään nettomäärärahaan lisäystä 3 500 000 mk.	1995 määräraha	15 900 000
	1994 tilinpäätös.....	14 652 000
	1993 tilinpäätös.....	14 951 994

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu kahden henkilön palkkaamisesta ja erityistilintarkastuksista konkurssipesien valvonnan tehostamiseksi sekä talousrikollisuuteen kohdistuvan tutkimustoiminnan tehostamisesta.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sisäasiainministeriö

21. <i>Toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	1995 lisämääräraha.....	1 100 000
Momentille myönnetään lisäystä nettomäärärahaan 1 100 000 mk.	1995 määräraha	98 643 000
	1994 tilinpäätös	106 817 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisämääräraha on tarkoitettu kuntien valtionosuusuudistamisprojektia varten.	1993 tilinpäätös	95 099 972

75. Poliisitoimi

21. <i>Toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	1995 lisämääräraha.....	25 000 000
Momentin nettomäärärahaan myönnetään lisäystä 25 000 000 mk.	1995 määräraha	2 536 017 000
	1994 tilinpäätös.....	2 588 778 789
<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu poliisin toimintavalmiuden turvaamisesta.	1993 tilinpäätös.....	2 549 877 000

23. *Erityismenot (arviomääräraha)*
 Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös EU- ja ETA-maiden kansalaisten oleskelulupakorttien painatuksesta sekä autorekisterikeskukselle ajokorttien valmistamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

1995 lisämääräraha.....	—
1995 määräraha	115 000 000
1994 tilinpäätös	123 889 281
1993 tilinpäätös	68 200 491

80. Pelastushallinto

74. *Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)*
 Momentille myönnetään lisäystä 10 400 000 mk.
Selvitysosa: Lisämäärärahaa on tarkoitus käyttää työllisyysperusteisesti johtokeskusten saneerausten nopeuttamiseksi.

1995 lisämääräraha.....	10 400 000
1995 määräraha	5 000 000
1994 tilinpäätös.....	10 712 000
1993 tilinpäätös.....	9 200 000

90. Rajavartiolaitos

74. *Rakentaminen (siirtomääräraha 3 v)*
 Momentille myönnetään lisäystä 10 100 000 mk käyttösuunnitelman kohtaan 2. Muut hankkeet.
Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitus käyttää työllisyysperusteisesti pienehköihin rakennusten peruskorjaushankkeisiin.

1995 lisämääräraha.....	10 100 000
1995 määräraha	7 000 000
1994 tilinpäätös.....	27 872 000
1993 tilinpäätös.....	39 150 000

97. Avustukset kunnille ja alueellinen kehittäminen

33. *Kuntien verotulojen täydennys (arviomääräraha)*
 Momentille myönnetään lisäystä 51 318 000 mk.
Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu siitä, että veroäyrimäärän kasvu täydennystä saavissa kunnissa on jäänyt koko maan keski-

määriä vähäisemmäksi, josta on seurannut veroäyrimäärien hajonnan kasvu.

1995 lisämääräraha.....	51 318 000
1995 määräraha	1 920 000 000
1994 tilinpäätös.....	1 902 032 235
1993 tilinpäätös.....	1 933 829 297

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustusministeriö

97. *Valtion saatavan tileistä poistaminen* (arvionmääräraha)

Momentille myönnetään 7 373 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Valtion pukutehtaan tilinpäätöksen hallinnollisen taseen mukaiseen budjettitalouden saatavan tileistä poistamiseen.

Selvitysosa: Valtion pukutehtaalla oli vuoden 1994 lopussa 7 373 418 markan tilitysvelka

valtiolle. Valtion pukutehtaan tilitysvelka on syntynyt sen toimissa liiketoimintaa harjoittavana nettobudjetoituna valtion teollisuuslaitoksesta. Tilitysvelka valtiolle koostuu varastotilioikeuden käytöstä 7 036 641 mk sekä saatavien ja velkojen erotuksesta 336 777 mk.

1995 lisämääräraha 7 373 000

10. Puolustusvoimat

16. *Puolustusmateriaalihankinnat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää 70 000 000 mk keskeisimmän puolustustarviketeollisuuden työllisyyden ylläpitämiseen ja toiminnan kannalta välttämättömien tilausten toteuttamiseen sekä puolustusvoimien korvaaviin hankintoihin rauhanturvaamistehtäviin luovutetun kaluston osalta. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Vuoden 1991 tulo- ja menoarviossa kohdassa b) Neuvostoliitosta tehtäviä hankintoja varten myönnetyn ja vuoden 1992 tulo- ja menoarviossa ja vuoden 1993 tulo- ja menoarviossa maksuaikataulun osalta muutetun sekä vuoden 1992 toisessa lisätalousarviossa ja vuoden 1994 toisessa lisätalousarviossa käyttöperusteiden osalta muutetun, määrältään 3 760 000 000 markan tilausvaltuuden perustelua muutetaan siten, että bilateraalisen kaupan puitteissa tehtävien varaosien hankkimiseen vuonna 1995 voidaan käyttää valuuttapohjaisia sopimuksia ja että tilausvaltuudesta saa käyttää kotimaiselta teollisuudelta tehtäviä hankintoja varten vuosina 1992—1996 yhteensä enintään 1 483 milj. mk, vuonna 1997 enintään 580 milj. mk ja vuonna 1998 enintään 579 milj. mk. Tilausvaltuuden muut ehdot pysyvät muuttumattomina. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Venäjältä tehtäviä hankintoja koskevasta tilausvaltuudesta käytetään aikai-

semmin kotimaiselta teollisuudelta tehtäviin hankintoihin vuosille 1992—1996 myönnetyn 1 433 000 000 markan lisäksi 1 209 000 000 mk vuosina 1996—1998. Olosuhteista johtuen hankinnallisesti pakottavissa tapauksissa on mahdollista käyttää Venäjän kaupan maksuissa varaosien osalta vuonna 1995 valuuttamaksua.

Ehdotettua uutta 70 000 000 markan käyttötarkoitusta vastaavasti momentilta arvioidaan säästyvän indeksi- ja valuuttakurssimuutoksia varten myönnettyjä määrärahoja.

1995 lisämääräraha —
1995 määräraha 2 518 000 000
1994 tilinpäätös 3 613 600 000
1993 tilinpäätös 3 149 000 000

74. *Uudisrakennukset ja peruskorjaukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 45 000 000 mk, mistä 40 000 000 mk käyttösuunnitelman kohtaan 6. Perusparannukset ja 5 000 000 mk käyttösuunnitelman kohtaan 7. Sotilasalueiden ja -laitteiden rakentaminen.

Selvitysosa: Puolustushallinnon rakennuskanta on suurelta osin vanhaa, minkä johdosta rakennusten korjaustarve on suuri. Vanhaa rakennuskantaa perusparantamalla saavutetaan tilojen tehokkaampi ja taloudellisempi käyttö.

Varastoitavan materiaalin määrän lisääntyminen ja räjähdystarvikkeiden varastointimääräysten tiukentaminen ovat aiheuttaneet huomattavan varastotilojen lisärakentamistarpeen.

1995 lisämääräraha.....	45 000 000
1995 määräraha	134 100 000
1994 tilinpäätös	214 140 000
1993 tilinpäätös	297 630 000

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

Pääluokan perusteluja täydennetään siten, että momentin 28.80.22 määrärahalla palkatta-

vien harjoittelijoiden määrä ei sisälly hallinnonalan henkilöstön enimmäismäärään.

05. Valtiokonttori

Vuoden 1992 ensimmäisen lisätalousarvion momentin 28.05.88 Osakkeiden hankkiminen perusteluja tarkistetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös työterveyshuollon alalla toimivan valtiovarainministeriön tai valtiokonttorin yhteyteen perustettavan yhtiön osakepääoman maksamiseen ja muihin valtiokonttorin työpaikkaterveydenhuollon yhtiöittämisen valmistelun edellyttämistä toimenpiteistä aiheutuviin menoihin.

Selvitysosa: Vuoden 1992 ensimmäisen lisätalousarvion momentilla 28.05.88 on myönnetty 10 000 000 markan siirtomääräraha, jota saa käyttää osakepääoman maksamiseen tai osakkeiden ostamiseen valtiokonttorin toimialalla palveluja tuottavissa yhtiöissä. Valtiokonttorin työpaikkaterveydenhuolto on tarkoitus yhtiöittää vuoden 1996 aikana. Yhtiöittämisen valmistelutoimet on käynnistettävä jo vuoden 1995 aikana.

39. Eräät siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. *Verotaloudellinen tasoitus* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 7 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/91) mukaisista tasoitusta koskevan ennakkomaksujen perusteena olevien valtion vuoden 1995 talousar-

viossa arvioitujen tulojen määrän lisäyksestä hallituksen esitykseen vuoden 1995 talousarvioesitykseksi verrattuna.

1995 lisämääräraha.....	7 000 000
1995 määräraha	605 000 000
1994 tilinpäätös	671 666 228
1993 tilinpäätös	599 895 911

60. Rakennushallinto

Luvun perusteluja muutetaan siten, että valtioneuvosto oikeutetaan luovuttamaan Engel kiinteistöpalveluyhtymä Oy:n perustamalle elä-

kesätiölle irtainta käyttöomaisuutta enintään 40 000 000 markan arvosta.

Selvitysosa: Talousarviossa valtioneuvosto on

oikeutettu luovuttamaan 1.5.1995 yhtiölle irtainta käyttö- ja vaihto-omaisuutta enintään 85 000 000 markan arvosta. Tästä enintään 50 000 000 markan arvoinen omaisuus oli tarkoitettu luovuttaa yhtiölle rakennushallituksesta yhtiöön siirtyvän henkilöstön lisäeläketurvan kustannusten kattamiseen. Talousarvion hyväksymisen jälkeen yhtiö on perustanut eläkesäätiön eläkevastuun hoitamista varten. Tarkoitus on, että lisäeläketurvan kustannusten kattamiseen tarkoitettu omaisuus luovutetaan suoraan eläkesäätiölle eikä yhtiölle. Yhtiölle 1.5.1995 luovutettavan käyttöomaisuuden arvo on noin 30 000 000 mk.

21. Toimintamenot

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1995 voidaan valtion talousarviosta annetun lain (423/88, muut. 307/92) 7 a §:n mukaisin päätösin uudelleenkohdentaa noin 120 henkilötyövuotta vastaavat henkilöstövoimavarat muihin virastoihin. Momentin määrärahaa ei edellä olevan johdosta vähennetä.

1995 lisämääräraha.....	—
1995 määräraha	112 677 000
1994 tilinpäätös.....	14 072 868
1993 tilinpäätös.....	1 098 420 000

75. Perusparannukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 20 000 000 mk.

Lisämäärärahaa saa käyttää valtion kiinteistöjen perusparannuksiin.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1995 saa rakennushallinto ja 1.5.1995 lukien kiinteistölaitos tehdä käynnissä oleviin töihin liittyviä sitoumuksia siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja myöhempinä vuosina enintään 60 000 000 mk.

1995 lisämääräraha	20 000 000
1995 määräraha	85 000 000
1994 tilinpäätös.....	55 000 000
1993 tilinpäätös.....	40 000 000

76. Virastotalojen rakentaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 10 000 000 mk käyttösuunnitelman kohdasta 10. Jyväskylän valtioneuvosto.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siirrosta momentille 28.60.87.

1995 lisämääräraha.....	—10 000 000
1995 määräraha	89 900 000
1994 tilinpäätös.....	147 970 000
1993 tilinpäätös.....	207 800 000

87. Kiinteistöjen ja huoneisto-osakkeiden hankkiminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 20 000 000 mk.

Lisämäärärahaa saa käyttää Helsingin kaupungilta ostettavien luolatilojen kauppahinnan maksamiseen. Helsingin kaupungin kanssa saadaan tehdä sopimus, jolla kaupunki myy poliisin johtokeskukseksi noin 1 800 hyöty-m²:n suuruiset rakennettavat luolatilat noin 25 000 000 markan hinnasta. Lisäksi lisämäärärahaa saa käyttää Jyväskylän oikeus- ja poliisitalon rakennuspaikan hankintaan.

Lisäksi Jyväskylän kaupungin kanssa saadaan tehdä sopimukset, joilla kaupunki myy valtiolle noin 10 100 hyöty-m²:n suuruiset toimitilat, jotka se rakennuttaa oikeus- ja poliisitaloksi, rakennuskustannustason muutosten mukaisesti tarkistettavasta, arviolta noin 128 000 000 markan kauppahinnasta siten, että rakentamisen alkaessa kauppahinnasta maksetaan 20 000 000 mk ja loppukauppahinta vähennettynä osamaksuna luovutettavan Valtiontalokiinteistön 8 000 000 markan kauppahinnalla viidessä tasaerässä vuoden välein. Maksuerien yhteydessä maksamattomalle kauppahinnalle maksetaan tilojen valmistumisesta lähtien korkoa koron ollessa kulloinkin Suomen Pankin peruskorko lisättyinä yhdellä prosenttiyksiköllä. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Lisämäärärahasta 10 000 000 mk on siirtoa momentilta 28.60.76, josta osa käytetään rakennuspaikan hankintaan. Helsingissä tarpeelliset poliisihallinnon johtokeskustilat toteutetaan kaupungin väestösuojahankkeen yhteydessä. Järjestelyllä ratkaistaan Jyväskylässä pitkään vireillä olleet oikeus- ja poliisihallinnon tilantarpeet ja Valtionkiinteistön käyttö. Kauppaan sisältyvät toimitilat, rakennusaikaiset korot, autopaikat sekä tarpeellisen lisämaa-alueen lunastaminen kaupungilta. Kauppahinnan maksusta aiheutuu menoja arviolta 20 000 000 mk vuosina 1996—1998 kunakin vuonna, 24 000 000 mk vuonna 1999, 23 000 000 mk vuonna 2000 ja 21 000 000 mk vuonna 2001.

1995 lisämääräraha	20 000 000
1995 määräraha	85 000 000
1994 tilinpäätös.....	87 500 000
1993 tilinpäätös.....	40 000 000

80. Hallinnon uudistaminen ja eräät hallinnon tukitoimenpiteet

22. <i>Integraatiovalmennus ja tietojärjestelmien kehittäminen</i> (siirtomääräraha 3 v)	1995 lisämääräraha	4 000 000
Momentille myönnetään lisäystä 4 000 000 mk.	1995 määräraha	5 000 000
	1994 tilinpäätös.....	34 000 000

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitettu eurovirkamiehiksi aikovien hallintoharjoittelijoiden palkkaamiseksi ja ylimmän johdon integraatiovalmennukseen.

86. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto

60. <i>Suomen itsenäisyyden juhlarahaston toiminnan rahoittaminen</i>	myönnetty vuoden 1994 kolmannessa lisätaloussarviossa, mutta se on teknisistä syistä peruuntunut.
Momentille myönnetään lisäystä 80 000 000 mk.	

<i>Selvitysosa:</i> Lisämääräraha on tarkoitettu vuoden 1994 kolmannen lisätaloussarvion mukaisesti erityisesti työllisyyttä elvyttävään riskisijoitustoimintaan. Vastaava määräraha on	1995 lisämääräraha	80 000 000
	1995 määräraha	20 000 000
	1994 tilinpäätös.....	65 000 000
	1993 tilinpäätös.....	75 000 000

87. Rahoitusmarkkinoiden vakauttaminen

89. *Pankkitoiminnan tukeminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että momentille vuoden 1994 taloussarviossa myönnetty määräraha saadaan käyttää myös tallettajien saamisten turvaamisesta säästökassatoimintaa harjoittavassa osuuskunnassa annetun lain (1361/93), sellaisena kuin se on muutettu, nojalla tehtävistä valtioneuvoston tai valtiovarainministeriön päätöksistä valtiolle aiheutuvien yhteensä enintään 621 000 000 markan menojen maksamiseen. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Tallettajien saamisten turvaamisesta säästökassatoimintaa harjoittavassa osuuskunnassa annetun lain mukaan valtiovarainministeriö lunastaa valtiolle maksukyvyttömäksi tulleen osuuskunnan säästökassaan ennen

1.1.1994 tehtyyn talletukseen perustuvan saamisen pääoman. Eduskunnalle annetaan esitys lain muuttamisesta siten, että valtio lunastaisi lain perusteella myös mainitun ajankohdan jälkeen säästökassaan tehdyt talletukset, jos osuuskunnan laissa tarkoitettu maksukyvyttömyys on alkanut ennen 1.4.1995. Säästökassatoimintaa harjoittava Osuusliike Elanto on tullut lain tarkoittamalla tavalla maksukyvyttömäksi Helsingin käräjäoikeuden päätettyä 27.3.1995, että Osuusliike Elannossa aloitetaan yrityksen saneerausmenettely. Osuusliike Elannon säästökassaan on tehty yhteensä noin 621 000 000 markan talletukset, joista noin 135 000 000 markkaa on tehty ennen 1.1.1994 ja noin 486 000 000 markkaa 1.1.1994 jälkeen. Vuoden 1994 taloussarviossa myönnettiin mo-

mentilta valtuus maksaa vuoden 1993 lisätaloustarvion momentilta 28.87.51 enintään 1 300 000 000 markkaa menoja, jotka aiheutuivat Osuuskunta EKA-yhtymän säästökassatalletusten lunastamisesta lain perusteella valtiolle.

1995 lisämääräraha	—
1995 määräraha	—
1994 tilinpäätös.....	10 000 000 000
1993 tilinpäätös.....	15 000 000 000

89. Euroopan investointipankki (EU)

68. *Suomen maksuosuus Euroopan investointipankin pääomasta (EU)* (arviomääräraha) Momentille myönnetään lisäystä 90 400 000 mk.

Selvitysosa: Liittymissopimuksen pöytäkirjan 7 artiklan mukaan Suomi maksaa 1,51215278 % hyväksytyssä taseessa (31.12.1994) esiintyvistä

kaikkien rahastojen ja vastaavien varausten loppusummasta. Lisämäärärahan tarve on tarkistettu tältä osin tilinpäätöksen mukaiseksi.

1995 lisämääräraha.....	90 400 000
1995 määräraha	412 700 000

99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut menot

22. *Metallirahamenot* (arviomääräraha) Momentille myönnetään 31 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää metallirahan kriisivarastoinnista aiheutuviin menoihin.

Selvitysosa: Maastrichtin sopimuksen artiklat 104, 104a ja 104b kieltävät jäsenmaissa julkisen sektorin rahoituksen keskuspankkien toimesta. Ministerineuvoston asetuksen (EC) (nro 3603/93) kuudennen artiklan mukaan keskuspankin hallussa voi olla enintään 10 prosenttia liikkeestä olevasta metallirahasta. Tästä syystä metallirahojen kriisivarasto on hoidettava valtion varastona.

1995 lisämääräraha.....	31 000 000
1994 tilinpäätös.....	76 912 487

23. *Arvonlisäveromenot* (arviomääräraha) Momentille myönnetään lisäystä 500 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu tarkentuneesta kulutusarviosta.

1995 lisämääräraha.....	500 000 000
1995 määräraha	2 000 000 000
1994 tilinpäätös.....	2 193 861 258

24. *Kahdenvälisestä kehitysyhteistyöstä ja lähialueyhteistyöstä aiheutuvat arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 100 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kahdenväliseen kehitysyhteistyöhön ja lähialueyhteistyöhön käytettyjen ja kotimaasta hankittujen konsulttipalvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Arvonlisäverolakia on muutettu siten, että 1.1.1995 lukien ns. hyödynsaajaperiaate kumoutui. Ministeriöiden kahdenvälisestä yhteistyötä varten kotimaisilta konsulteilta ostamat palvelut tulivat tästä syystä arvonlisäverollisiksi. Hyväksyessään lakiehdotuksen arvonlisäverolain muuttamisesta valtioneuvosto hyväksyi lausuman, jonka mukaan lainmuutoksen seurauksena Suomen kahdenvälisestä ja lähialueyhteistyötä ei rasiteta arvonlisäverolla.

1995 lisämääräraha.....	100 000 000
-------------------------	-------------

Pääluokka 29
OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

07. Opetushallitus

21. <i>Toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	1995 lisämääräraha.....	9 000 000
Momentille myönnetään lisäystä nettomäärärahään 9 000 000 mk.	1995 määräraha	107 977 000
	1994 tilinpäätös	103 505 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisämääräraha on siirtoa momentilta 29.60.21. Sen tarve aiheutuu kiinteistölaitoksen perimistä vuokrista ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten tiloista.	1993 tilinpäätös	126 720 000

10. Korkeakoulut

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään lisäystä 42 700 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:

Hanke	Hyöty- ala m ²	Kustannusarvio		Myönnetty mk	Myönnetään mk
		1000 mk	mk/m ²		
7. Rakennushankkeiden suunnittelu, pienehköt hankkeet sekä liitännäistyöt					26 000 000
8. Helsingin yliopisto, Fabianinkatu 33, peruskorjauksen toinen vaihe	6 000	42 000	7 083	500 000	16 700 000
				Yhteensä	42 700 000

<i>Selvitysosa:</i> Kustannusarvio ei sisällä arvonsäveron osuutta.	1995 lisämääräraha.....	42 700 000
	1995 määräraha	114 800 000
	1994 tilinpäätös	149 700 000
	1993 tilinpäätös	208 700 000

11. Valtion harjoittelukoulut

74. <i>Talonrakennukset</i> (siirtomääräraha 3 v)	1995 lisämääräraha	2 000 000
Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 mk käyttösuunnitelman kohtaan 1. Turun yliopisto, Rauman normaalikoulu.	1995 määräraha.....	2 500 000
	1994 tilinpäätös	450 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisämääräraha on tarkoitus käyttää Rauman normaalikoulun rakennushankkeeseen liittyen ulkoalueiden perusparannukseen.	1993 tilinpäätös	5 086 000

39. Opintotuki

52. *Opintolainojen valtiontakaus ja korkotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion takausvastuuoriturusten kasvusta ja työttömyyden kasvun aiheuttamasta korkoavustusmenojen lisääntymisestä.

1995 lisämääräraha.....	15 000 000
1995 määräraha	380 000 000
1994 tilinpäätös	576 404 472
1993 tilinpäätös	688 506 380

55. *Opintoraha* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 72 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu vanhempiensa luona asuvien opiskelijoiden opintorahan alentamisesta 120 markalla kuukaudessa, muualla kuin vanhempiensa luona asuvien yli 20-vuotiaiden opiskelijoiden opintorahan alentamisesta 30 markalla kuukaudessa, sisarusvähennysten poistamisesta vanhempien tulorajoista ja asumislisän tason alentamisesta 75 prosentista

68 prosenttiin vuokran määrästä 1.8.1995 lukien opintotukilain muutoksen johdosta. Lisäksi määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon 45 000 000 markan lisäys, joka aiheutuu opintotuen saajamäärän kasvusta.

1995 lisämääräraha.....	—72 000 000
1995 määräraha	2 960 000 000
1994 tilinpäätös.....	2 623 554 167
1993 tilinpäätös.....	2 108 844 122

56. *Aikuisopintoraha* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 130 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennyksestä 120 000 000 mk aiheutuu aikuisopintorahan saajamäärän vähenemisestä ja 10 000 000 mk aikuisopintorahan poistamisesta 25—29-vuotialta 1.8.1995 lukien opintotukilain muutoksen johdosta.

1995 lisämääräraha.....	—130 000 000
1995 määräraha	371 000 000
1994 tilinpäätös.....	249 262 741
1993 tilinpäätös.....	373 890 216

43. Lukiot, peruskoulut ja musiikkioppilaitokset

34. *Valtionosuus yleissivistävien oppilaitosten perustamiskustannuksiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 37 000 000 mk.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 1995 saa myöntää valtionosuutta peruskoulun, lukion ja musiikkioppilaitoksen perustamishankkeille siten, että hankkeista aiheutuvat valtionosuudet vuoden 1995 tammikuun hintatasossa ovat yhteensä enintään 157 000 000 mk. Valtionosuuksista enintään 82 000 000 mk saa myöntää toteutusaikaisena. Vuonna 1995 saa edellisen lisäksi vahvistaa laajuuksia sellaisille perustamishankkeille, joille valtionosuus tullaan myöntämään vuonna 1996

tai sen jälkeen siten, että arvio hankkeista aiheutuvista valtionosuuksista vuoden 1995 tammikuun hintatasossa on yhteensä enintään 250 000 000 mk.

Selvitysosa: Myönnettyistä valtionosuuksista arvioidaan aiheutuvan menoja 18 400 000 mk vuonna 1996, 11 100 000 mk vuonna 1997, 14 400 000 mk vuonna 1998 ja 61 900 000 mk seuraavina vuosina. Hankkeiden tulee olla työllisyttä tukevia, pääasiallisesti aiennettavia peruskorjaushankkeita.

1995 lisämääräraha.....	37 000 000
1995 määräraha	248 500 000
1994 tilinpäätös	226 978 245
1993 tilinpäätös	220 808 932

60. Valtion ammatilliset oppilaitokset

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentin nettomäärärahasta vähennetään
24 770 000 mk.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää opetusministeriön määräämin perustein oppilaitosten kokeilu- ja kehittämistoimintaan, oppilaitosten kansainvälistämiseen ja urheilijoiden ammatilliseen koulutukseen enintään 19 530 000 mk, mistä enintään 4 380 000 mk nuorisoasteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen kokeiluista annetun lain (391/91) 17 §:n mukaiseen tarkoitukseen ammattikorkeakoulukokeiluihin. Määrärahaa saa käyttää enintään 64 500 000 mk valtion, kunnallisten ja yksityisten ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden sekä kansanopistojen järjestämässä ammatillisessa koulutuksessa olevien opiskelijoiden palkkaamiseen harjoittelijoiksi. Määrärahasta saa käyttää 1 000 000 mk maksullisen palvelutoiminnan käynnistämiseen ja tukemiseen.

Selvitysosa: Määrärahasta siirretään 3 000 000 mk momentille 29.60.25 käytettäväksi teknillisten oppilaitosten arviointi- ja tulospalkkiojärjestelmän kehittämiseen, 12 770 000 mk momentille 29.65.30 käytettäväksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 38 §:n mukaisiin avustuksiin ja 9 000 000 mk momentille 29.07.21 eräiden vuokramäärärahojen teknisen siirron johdosta.

1995 lisämääräraha.....	—24 770 000
1995 määräraha	2 099 092 000
1994 tilinpäätös.....	2 539 626 390
1993 tilinpäätös.....	2 467 139 261

25. *Ammatillisen koulutuksen kehittäminen (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 mk.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 7 000 000 mk valtion, kunnallisten ja yksityisten oppilaitosten sekä pienen ja keski-suuren yritystoiminnan yhteisen teknologiapalveluverkoston kehittämiseen ja tukemiseen sekä enintään 3 000 000 mk teknillisten oppilaitosten uusteollistamisohjelmaan liittyvän arviointi- ja tulospalkkiojärjestelmän kehittämiseen.

Selvitysosa: Lisämääräraha on siirtoa momentilta 29.60.21.

1995 lisämääräraha.....	3 000 000
1995 määräraha	26 800 000
1994 tilinpäätös.....	14 185 000
1993 tilinpäätös.....	15 360 000

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 23 080 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:

Hanke	Hyöty- ala m ²	Kustannusarvio		Myönnetty mk	Myönnetään mk
		1000 mk	mk/m ²		
1. Ammattioppilaitokset					
1.3. Keski-Suomen ammattioppilaitos, Jyväskylä, peruskorjaus.....	3 615	19 300	5 339	550 000	3 500 000
10. Oppilaitosten suunnittelu, pienehköt rakennushankkeet ja tilapäisten rakennusten siirto.....					19 580 000
				Yhteensä	23 080 000

Selvitysosa: Keski-Suomen ammattioppilaitos kunnallistetaan 1.7.1995 lukien ja valtio on sitoutunut toteuttamaan hankkeen.

Kohdan 10 lisämäärärahalla aiennetaan työllisyysyistä oppilaitosten pienehköjä peruskorjaushankkeita ja niihin liittyviä pieniä uudisrakennustöitä.

1995 lisämääräraha.....	23 080 000
1995 määräraha	125 330 000
1994 tilinpäätös	147 200 000
1993 tilinpäätös	199 715 000

87. *Kiinteistöjen hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten,

että Vaasan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kanssa saadaan tehdä vaihtosopimus, jonka mukaan sairaanhoitopiiri luovuttaa valtiolle peruskorjattuna ja laajennettuna noin 4 330 hyöty-m²:n suuruisen rakennuksen tontteineen ja valtio luovuttaa kuntayhtymälle Vasa svenska hälsovårdsläroanstalt -nimisen oppilaitoksen nykyisen kiinteistön. Vaihdossa valtion suorittama väliraha on enintään 30 700 000 mk, ja siinä on otettu huomioon kiinteistöjen arvojen ero. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Vaihtohinta maksetaan rakennustöiden edistymisen mukaan kuitenkin vuoden 1996 loppuun mennessä enintään 16 000 000 mk. Hankkeesta arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja 1 000 000 mk vuonna 1995, 15 000 000 mk vuonna 1996 ja 14 700 000 mk vuonna 1997.

1995 lisämääräraha.....	—
1995 määräraha	3 650 000
1994 tilinpäätös.....	9 350 000
1993 tilinpäätös.....	21 030 000

65. Kunnalliset ja yksityiset ammatilliset oppilaitokset

30. *Valtionosuus kunnallisten ammatillisten oppilaitosten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 12 770 000 mk.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää opetusministeriön määräämin perustein opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 38 §:n mukaisina avustuksina 50 170 000 mk talousarviossa yksilöityihin tarkoituksiin. Avustuksesta saa käyttää enintään 11 620 000 mk nuorisostaan koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen kokeiluista annetun lain (391/91) 17 §:n mukaiseen tarkoitukseen ammattikorkeakoulukokeiluihin.

Selvitysosa: Lisämääräraha on siirtoa momentilta 29.60.21.

1995 lisämääräraha.....	12 770 000
1995 määräraha	2 331 840 000
1994 tilinpäätös.....	2 079 412 926
1993 tilinpäätös.....	2 213 581 560

34. *Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammatillisten oppilaitosten perustamiskustannuksiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 25 000 000 mk.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 1995 saa myöntää valtionosuutta perustamishankkeille siten, että hankkeista aiheutuvat valtionosuudet vuoden 1995 tammikuun hintatasossa ovat yhteensä enintään 70 000 000 mk. Valtionosuuksista enintään 45 000 000 mk saa myöntää toteutusaikaisena.

Vuonna 1995 saa edellisen lisäksi vahvistaa laajuuksia sellaisille perustamishankkeille, joille valtionosuus tullaan myöntämään vuonna 1996 tai sen jälkeen siten, että arvio hankkeista aiheutuvista valtionosuuksista vuoden 1995 tammikuun hintatasossa on yhteensä enintään 150 000 000 mk.

Selvitysosa: Myönnettyistä valtionosuuksista arvioidaan aiheutuvan menoja 5 000 000 mk vuonna 1996, 3 600 000 mk vuonna 1997, 4 700 000 mk vuonna 1998 ja 20 700 000 mk seuraavina vuosina. Hankkeiden tulee olla työllisyyttä tukevia, pääasiallisesti aiennettavia peruskorjaushankkeita.

1995 lisämääräraha.....	25 000 000
1995 määräraha	187 500 000
1994 tilinpäätös	178 648 000
1993 tilinpäätös	227 600 000

37. *Valtionavustus kiinteistöjen hankintaan* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 1995 saadaan myöntää valtionavustuksena kunnallistuvien ammatillisten oppilaitosten kiinteistöistä aiheutuviin pääomakustannuksiin Helsingin kaupungille 8 100 000 mk. Avustuksen myöntämisessä ja maksamisessa noudatetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (705/92) 50 §:n 4 momentin säännöstä. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Valtionavustus liittyy Kättilöopiston terveydenhuolto-oppilaitoksen vuonna 1995 tapahtuvaan kunnallistamiseen. Valtionavustuk-

sesta arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja 1 160 000 mk vuonna 1996, 1 520 000 mk vuonna 1997, 1 460 000 mk vuonna 1998 ja 5 240 000 mk myöhempinä vuosina.

1995 lisämääräraha	—
1995 määräraha	3 500 000
1994 tilinpäätös.....	3 500 000
1993 tilinpäätös.....	13 500 000

66. Oppisopimuskoulutus

30. *Valtionosuus oppisopimuskoulutukseen (osa EU) (arviomääräraha)*

Momentin perusteluja muutetaan siten, että oppisopimusten kokonaismäärä aikuisten ammatillisessa peruskoulutuksessa ja ammatillisessa lisäkoulutuksessa vuonna 1995 on 12 000. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Lisäpaikoista arvioidaan aiheu-

tuvan valtiolle menoja 14 000 000 mk vuonna 1995. Vastaavan säästön arvioidaan syntyvän nuorten ammatillisen peruskoulutuksen paikkojen ennakoitua pienemmän määrän johdosta.

1995 lisämääräraha.....	—
1995 määräraha	390 600 000
1994 tilinpäätös	179 729 977
1993 tilinpäätös	170 077 905

88. Suomen Akatemia ja tieteen tukeminen

Luvun perustelut muutetaan seuraaviksi: Tieteellisten seurain valtuuskunnalle ja Suomalai-

sen Tiedeakatemia Sodankylän observatoriolle voidaan edelleen luovuttaa tilat vastikkeetta.

93. Museovirasto ja kulttuuriperinne

50. *Entistämisen ja korjausavustukset (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 mk.

Lisämääräraha käytetään avustuksen myöntämiseen Kankas-stiftelsen -nimiselle säätiölle Kankaisten kartanon peruskorjauksesta aiheutuviin kustannuksiin.

Selvitysosa: Vuoden 1992 kolmannessa lisätalousarviossa on myönnetty 3 000 000 mk avustuksena Stiftelsen för Åbo Akademi -nimiselle säätiölle Kankaisten kartanon hankkimista varten. Edellytyksenä oli, että kartanosta muodostetaan säätiö, jossa edellä mainittu valtion avustus kattaa puolet säätiön peruspääomasta.

1995 lisämääräraha.....	2 000 000
1995 määräraha	6 100 000
1994 tilinpäätös.....	16 748 000
1993 tilinpäätös.....	18 380 000

75. *Perusparannukset ja talonrakennukset (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 8 750 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu pienehköistä perusparannustoista.

1995 lisämääräraha.....	8 750 000
1995 määräraha	6 200 000
1994 tilinpäätös.....	8 274 000
1993 tilinpäätös.....	10 300 000

94. Kirjastotoimi

31. *Valtionosuus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 1995 saa myöntää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (705/92) mukaista valtionosuutta kirjastojen perustamishankkeille siten, että hankkeista aiheutuvat valtionosuudet vuoden 1995 tammi-kuun hintatasossa ovat yhteensä enintään 15 000 000 mk. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Vuonna 1995 myönnettyistä val-

tionosuuksista arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja 500 000 mk vuonna 1996, 2 000 000 mk vuonna 1997, 2 000 000 mk vuonna 1998 ja 13 000 000 mk myöhempinä vuosina. Hankkeiden tulee olla työllisyyttä tukevia, pääasiallisesti aiennettavia peruskorjaushankkeita.

1995 lisämääräraha	—
1995 määräraha	27 500 000
1994 tilinpäätös.....	31 420 837
1993 tilinpäätös.....	38 999 955

Pääloukka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Pääloukan perusteluja muutetaan siten, että hallinnonalan kokonaishenkilöstömäärä saa olla vuonna 1995 enintään 5 532 henkilötyövuot-

ta. Euroopan unionin jäsenyyteen liittyvien tehtävien johdosta hallinnonallalla saa olla lisäksi 34 ja 1.7.1995 lukien 53 henkilötyövuotta.

01. Maa- ja metsätalousministeriö, maaseutuelinkeinopiirit ja EU:n rakennetuki

21. *Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 8 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 3 000 000 mk aiheutuu toimenpiteistä valvonnan saattamisesta EU-säädösten edellyttämälle tasolle. EU:n osuus menoista on 50 %. Tarkoitus on käyttää varoja viiden lisähenkilön palkkaamiseen maa- ja metsätalousministeriöön ja valvonnan tehostamiseen. Lisämäärärahan tarpeesta 1 300 000 mk aiheutuu 13 muun lisäh-

kilön palkkaamisesta EU:n edellyttämiä tehtäviä varten ja 3 700 000 mk toiminnan laajenemisesta johtuvista muista kuluista. Vastaavasti momentilta 30.34.40 vähennetään 180 000 mk luonnonmukaisen tuotannon kehittämiseen osoitetuista määrärahoista. Lisämäärärahan mitoituksessa on otettu huomioon vähennyksenä auton myynnistä kertyvät tulot.

1995 lisämääräraha	8 000 000
1995 määräraha	83 755 000
1994 tilinpäätös.....	71 186 000
1993 tilinpäätös.....	72 830 910

31. Maa- ja puutarhatalouden tulotuki (osa EU)

Selvitysosa: Vuonna 1994 elintarvikkeiden hinnanerokorvauksia maksettiin yhteensä 3 342,0 milj. mk, mistä jalosteiden osuus oli 433,8 milj. mk. Valtion vastuuksi markkinoin-

timenoista on päätetty vuoden 1994 talousarviossa 1 150 milj. mk. Kun maataloustuotteiden markkinajärjestelmästä annetun lain 8 §:n 3 momentin mukaisina tuontimaksuina, tulleina

ja valmisteveroina on kertynyt 740 milj. mk, maataloustuottajien osuudeksi tulee 1 452 milj. mk. Kun vuonna 1993 maatalousyrittäjiltä perittiin osuutta 100 milj. mk enemmän kuin vieni edellytti, mikä vähentää vastaavalla määrällä vuoden 1994 perintätarvetta, vuonna 1994 perittäväksi jäi 1 352 milj. mk. Maataloustuottajien osuutena on vuonna 1994 kertynyt huomioonotettavina veroina ja maksuina 1 094 milj. mk. Lisäksi maataloustuotteiden markkinointimenot on katettu 680 milj. markan osalta maatalousyrittäjien tulotuella ja 60 milj. markalla vähentämällä satovahinkokorvausmäärärahoja, jotka on luettu maataloustuloksi. Maatalousyrittäjien vientivastuuosuutta on näin ollen kertynyt vuodelta 1994 yhteensä 1 834 milj. mk. Maatalousyrittäjiltä liikaa peritty osuus on siten 482 milj. mk. Eräiden maatalouden alaan kuuluvien lakien kumoamisesta annetun lain mukaan maataloustuottajille maksetaan takaisin liikaa peritty osuus.

41. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (EU) (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 492 000 000 mk.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös Euroopan yhteisöjen neuvoston asetuksen (ETY) n:o 805/68 (muut. 2066/92) mukaisen kansallisen lisäpalkkion maksamiseen emolehmistä.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain muuttamisesta siten, että tukea voidaan myöntää Euroopan yhteisöjen komission antamaa lupaa alhaisempana. Talousarvioesityksen laatimisen yhteydessä arvioitiin, että maataloilla olisi varastojen arvon alenemisen takia maksettavaan korvaukseen oikeuttavaa viljaa 1,6 mrd kg ja että korvauksiin viljan osalta tarvittaisiin varoja noin 1 300 000 000 mk. Kaupan, teollisuuden ja valtion viljavaraston varastokorvaukset budjetoitiin kauppa- ja teollisuusministeriön pääluokkaan. Maataloilla oli korvauksen alaista viljaa 1,85 mrd kg eli noin 250 milj. kg enemmän kuin keväällä 1994 arvioitiin. Maatalojen viljavarastojen korvauksiin arvioidaan tarvittavan noin 390 000 000 mk enemmän kuin talousarvion laatimisen yhteydessä arvioitiin. Vastaavasti kaupan, teollisuuden ja valtion viljavaraston viljavarastojen ja muiden kaupalla ja teollisuudella olevien varastojen arvonalennuksen korvaamiseen arvioidaan tarvittavan

momentilla 32.50.43 yli 400 000 000 mk vähemmän varoja kuin talousarviossa on varattu. Eräiden maatalouden alaan kuuluvien lakien kumoamisesta annetun lain 3 §:n 3 momentin perusteella maataloustuottajille maksetaan takaisin liikaa perittyä vientivastuuosuutta, joksi arvioidaan 482 000 000 mk. Kun lisäksi otetaan huomioon, että vuoden 1995 pinta-alalisästä jätetään maksamatta 380 000 000 mk, määrärahalisäys on 492 000 000 mk.

1995 lisämääräraha.....	492 000 000
1995 määräraha	6 850 000 000
1994 tilinpäätös.....	3 884 485 046
1993 tilinpäätös.....	3 644 382 903

45. Maatalouden ympäristötuki (EU) (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että maatalouden ympäristöohjelman perusteella tehtävistä sitoumuksista ja sopimuksista saa aiheutua menoja vuosina 1996—2015 yhteensä enintään 8 000 000 000 mk ja siten, että määrärahaa saa käyttää myös maatalouden ympäristötukiohjelmaa tukevien, useiden tilojen yhteisten vesitaloudellisten toimenpiteiden hankekohtaiseen suunnitteluun enintään 2 000 000 mk sekä koulutukseen ja tiedotukseen enintään 10 000 000 mk ja maatalojen ympäristönhoito-ohjelmien laatimiseen enintään 20 000 000 mk. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Määräraha on muutettu kaksivuotiseksi siirtomäärärahaksi. Euroopan unionin päättämän Suomen maatalouden ympäristöohjelman toteuttamisesta arvioidaan aiheutuvan menoja vuosina 1996—1999 noin 1 600 000 000 mk vuodessa ja vuosina 2000—2015 yhteensä 2 000 000 000 mk. EU:n osuus menoista on puolet.

1995 lisämääräraha.....	—
1995 määräraha	1 700 000 000

47. Maatalousyrittäjien luopumistuki ja peltonmetsitystuki (EU) (arviomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös kasvihuone-tuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta annetun lain (1297/94) perusteella myönnettävien lopettamistukien ja hoitokustannusten maksamiseen. Momentin perusteluja täydennetään myös siten, että pellonmetsitystä koskevan ohjelman perusteella tehtävistä sopimuksista saa aiheutua menoja vuosina 1995—2009 yh-

teensä enintään 1 700 000 000 mk. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistukeen arvioidaan tarvittavan 6 300 000 mk ja hoitokustannuksiin

100 000 mk vuonna 1995. Tuet maksetaan kokonaisuudessaan Suomen valtion kansallisista varoista. Euroopan unionin päättämän Suomen pellonmetsitystä koskevan ohjelman toteuttamisesta arvioidaan aiheutuvan menoja seuraavasti, milj. mk:

1995	1996	1997	1998	1999	2000—2009
65,4	87,9	135,6	160,3	218,1	1 010,0

EU:n osuus menoista on puolet. Ohjelman perusteella metsitettäisiin vuosina 1995—1999 yhteensä 88 000 peltohehtaaria.

1995 lisämääräraha.....	—
1995 määräraha	150 000 000

32. Maataloustuotteiden markkinointi ja tuotannon tasapainottaminen (osa EU)

42. *Luopumiskorvaukset* (arviomääräraha) Momentilta vähennetään 24 400 000 mk.

Selvitysosa: Luopumiskorvausten määrä on jäänyt ennakoitua pienemmäksi, mikä vähentää määrärahan tarvetta.

1995 lisämääräraha.....	—24 400 000
1995 määräraha	514 400 000
1994 tilinpäätös.....	491 022 948
1993 tilinpäätös.....	501 186 716

33. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen (osa EU)

48. *Puutarhayritysten korkoavustus* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että korkoavustusta saa myöntää myös Arsenal Oy:ön siirretyille lainoille maa- ja metsätalousministeriön määräämin perustein. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahaa eikä korkotukilainojen ja korkoavustuslainojen myöntämisvaltuutta koroteta.

Selvitysosa: Sen johdosta, että Arsenal Oy:tä

ei voida pitää luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain tarkoittamana luottolaitoksena, tulee momentin perusteluja muuttaa Arsenal Oy:lle siirrettyjen laina-asiakkaiden saattamiseksi samanarvoiseen asemaan pankkien rahoittamien asiakkaiden kanssa.

1995 lisämääräraha.....	—
1995 määräraha	40 000 000

34. Muut maatalouden menot (osa EU)

40. *Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (osa EU)*

Momentilta vähennetään 180 000 mk käytösuunnitelman kohdasta Luonnonmukainen tuotanto.

Selvitysosa: Vastaavasti momentilla 30.01.21 on lisäyksenä otettu huomioon 180 000 mk

luonnonmukaisen tuotannon kehittämisen ja valvonnan menoina.

1995 lisämääräraha.....	—180 000
1995 määräraha	75 000 000
1994 tilinpäätös.....	87 465 306
1993 tilinpäätös.....	92 200 000

41. Eräät korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 300 000 mk.

Lisäykset käyttösuunnitelmaan:	mk
Luonnonmukaisen tuotannon valvonta.	1 630 000
Siemenkauppa-, kotieläinjalostus- ja hevostalouseläin mukaiset palkkiot ja korvaukset	2 670 000
Yhteensä	4 300 000

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve johtuu luonnonmukaisen maataloustuotannon lisääntymisestä ja siitä aiheutuvasta valvonnan ja tarkastusten lisääntymisestä ja siemenkaupan

valvonnan ja tarkastustoiminnan maksujen veloittamiskäytännön muuttamisesta tilaajilta viranomaiselle. Luonnonmukaisen tuotannon tuottajien rekisterissä oli vuonna 1994 2 000 tilaa ja vuonna 1995 arvioidaan tuottajia olevan noin 3 000 tilaa. Kasvintuotannon tarkastuskeskus käyttää toiminnassa apuna valtuutettuja tarkastajia, joille suoritetaan palkkioita ja korvauksia. Tarkastustyön tilaajilta veloitetaan toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Tarkastusmaksutulot on merkitty momentille 12.30.83.

1995 lisämääräraha	4 300 000
1995 määräraha	4 200 000
1994 tilinpäätös	3 860 634
1993 tilinpäätös	1 553 021

36. Kala-, riista- ja porotalous

42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen

Momentille myönnetään lisäystä 2 700 000 mk.

Selvitysosa: Vuonna 1995 arvioidaan tarvittavan yhteensä 6 700 000 mk eli 2 600 000 mk enemmän kuin vuonna 1994 petoeläinten tappamien porojen ja petoeläinten tappamien eräiden kotieläinten tappamisesta aiheutuvien vahinkojen korvaamiseen. Lisäys aiheutuu lähinnä ahmojen aiheuttamien porovahinkojen lisääntymisestä. Vuonna 1994 aiheutuneiden ja vuonna 1995 maksettavien porovahinkojen korvaamiseen tarvitaan 6 114 000 mk ja vuonna 1995 aiheutuvien kotieläinvahinkojen korvaamiseen arvioidaan tarvittavan noin 600 000 mk.

1995 lisämääräraha	2 700 000
1995 määräraha	4 000 000
1994 tilinpäätös	4 080 049
1993 tilinpäätös	4 675 094

70. Maatalouden tutkimuskeskus

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 7 600 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitus käyttää pienehköihin peruskorjaushankkeisiin.

1995 lisämääräraha	7 600 000
1995 määräraha	1 500 000
1994 tilinpäätös	1 740 000
1993 tilinpäätös	10 000 000

72. Maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 800 000 mk.

Selvitysosa: Kuluva vuoden talousarviossa määrärahan mitoituksessa otettiin huomioon 200 000 mk Euroopan unionin jäsenyyteen

liittyviä tehtäviä varten. Kirjanpito tietojen muokkaamisesta ja niiden tuottamisesta EU:lle arvioidaan aiheutuvan menoja noin 400 000 mk ja EU:n kirjanpitojärjestelmän edellyttämät muutokset aiheuttavat menoja noin 600 000 mk.

Lisätarve on siten noin 800 000 mk ja tehtävä edellyttää yhden lisähenkilön palkkaamista. Euroopan unioni korvaa kirjanpilotietojen muokkaamisesta aiheutuvista menoista 120 ecua tilaa kohti eli noin 800 000 mk, josta 400 000 mk arvioidaan tuloutuvan vuonna 1995. Euroopan unionin tuki kirjanpilotjärjestelmän muuttamiseen on 104 000 ecua 18 kk ajalle eli noin

600 000 mk, josta vuonna 1995 arvioidaan tuloutuvan 400 000 mk. Tulot on merkitty momentille 12.30.72.

1995 lisämääräraha.....	800 000
1995 määräraha	11 200 000
1994 tilinpäätös.....	11 124 000
1993 tilinpäätös.....	10 573 975

84. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos

22. *Lihan ja kalastustuotteiden tarkastuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös maahan tuotavien kalastustuotteiden ja niistä tehtyjen valmisteiden ja jalosteiden tarkastuksesta aiheutuviin menoihin. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Momentin nimike on muutettu.

Toiminnasta aiheutuvat menot katetaan momentille 12.30.84 kertyvillä lihan ja kalastustuotteiden ja niistä tehtyjen valmisteiden ja jalosteiden tarkastusmaksuilla.

1995 lisämääräraha.....	—
1995 määräraha	21 927 000
1994 tilinpäätös.....	23 927 000
1993 tilinpäätös.....	20 593 090

85. Vesivarojen käyttö ja hoito (osa EU)

77. *Vesistö- ja vesihuoltotyöt (osa EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 600 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitettu Vaalimaan raja-aseman uusimiseen liittyvän yhdysvesijohto- ja siirtoviemärihankkeen toteuttamiseksi jo tämän vuoden aikana.

1995 lisämääräraha.....	2 600 000
1995 määräraha	42 550 000
1994 tilinpäätös	82 300 000
1993 tilinpäätös	128 500 000

86. Yksityismetsätalous (osa EU)

42. *Valtionapu yksityismetsätalouden edistämisorganisaatioille (osa EU)*

Momentin perusteluja täydennetään siten, että EU:n hyväksymään maatalojen metsätaloustoimenpiteitä koskevaan ohjelmaan sisältyvästä metsänparannustöiden suunnittelusta ja työnjohdosta saa metsälautakunnille aiheutua menoja vuosina 1995—1999 yhteensä enintään 50 000 000 mk. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

Selvitysosa: Euroopan unionin päättämään maatalojen metsätaloustoimenpiteitä koskevaan ohjelmaan sisältyvien metsänparannustöiden suunnittelusta ja työnjohdosta arvioidaan aiheutuvan menoja vuosina 1995—1999 10 milj. mk vuosittain. EU:n osuus menoista on puolet.

1995 lisämääräraha.....	—
1995 määräraha	231 500 000
1994 tilinpäätös	272 400 000
1993 tilinpäätös	282 000 000

44. *Metsänparannustuki (osa EU) (arviomääräraha)*

Momentilta vähennetään 35 000 000 mk.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että EU:n hyväksymään maatalojen metsätaloustoimenpiteitä koskevaan ohjelmaan sisältyvistä metsänparannustöistä saa aiheutua menoja vuosina 1995—1999 yhteensä enintään 275 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta on enintään 170 000 000 mk valtiontukea metsänparannustöihin ja että vuonna 1995 saa hyväksyä lakien mukaisten tukien piiriin hankkeet, joiden valtiontuki on enintään 170 000 000 mk.

Selvitysosa: Valtiontaloudellisista syistä momentin määrärahaa vähennetään 35 000 000 mk. Euroopan unionin päättämän maatalojen metsätaloustoimenpiteitä koskevaan ohjelmaan

sisältyvistä metsänparannustöistä arvioidaan aiheutuvan menoja vuosina 1995—1999 55 milj. mk vuosittain. EU:n osuus menoista on puolet.

1995 lisämääräraha.....	—35 000 000
1995 määräraha	235 000 000
1994 tilinpäätös.....	221 881 246
1993 tilinpäätös.....	254 872 655

83. *Metsänparannuslainat (siirtomääräraha 3 v)*

Momentilta vähennetään 15 000 000 mk.

Selvitysosa: Valtiontaloudellisista syistä momentin määrärahaa vähennetään 15 000 000 mk.

1995 lisämääräraha.....	—15 000 000
1995 määräraha	35 000 000
1994 tilinpäätös.....	35 500 000
1993 tilinpäätös.....	100 000 000

95. Metsähallitus

Luvun perustelujen kohtaa 2. Investointien enimmäismäärä ja tärkeimmät kohteet muutetaan siten, että Metsähallituksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 1995 enintään 120 000 000 mk.

Selvitysosa: Investointeihin on tarpeen käyt-

tää 50 000 000 mk enemmän kuin mitä eduskunta vuoden 1995 talousarvion käsittelyn yhteydessä hyväksyi. Lisäys käytetään kiinteistö- rakenteen parantamiseen liittyvien maa- ja vesialueiden hankintaan.

99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot

48. *Poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)*

Momentilta vähennetään 2 300 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siitä, että vuodelle 1995 on siirrytty käytettäväksi 4 150 000 mk.

1995 lisämääräraha.....	—2 300 000
1995 määräraha	5 000 000
1994 tilinpäätös	5 000 000
1993 tilinpäätös	5 000 000

66. *Metsäalan kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 2 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää metsäyhteistyöpro-

jektissa Kiinassa tarvittavien sijoitusmenoiksi luettavien kone- ja laitehankintojen ja hankkeen muiden menojen maksamiseen maa- ja metsätalousministeriön tarkemmin määräämällä tavalla.

Selvitysosa: Määrärahalla on tarkoitus tukea hallinnonalan toimialalla Kiinassa vuosina 1994—1998 toteutettavaa Mallimetsätaloprojektia. Suomalainen ja kiinalainen osapuoli rahoittavat hankkeen puoliksi. Suomen valtion rahoitusosuus hankkeen kustannuksista on vuosina 1994—1998 yhteensä noin 8 200 000 mk, josta ulkoasiainministeriö rahoittaa noin 6 200 000 mk ja maa- ja metsätalousministeriö 2 000 000 mk.

1995 lisämääräraha	2 000 000
--------------------------	-----------

Pääluokka 31 LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA

24. Tielaitos

21. *Yleisten teiden perustienpito (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä nettomäärärahaan 120 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahaa käytetään työllisyysperusteisesti liikenneturvallisuutta parantavien taajamahankkeiden jatko- ja loppurahoitukseen.

1995 lisämääräraha.....	120 000 000
1995 määräraha	3 235 629 000
1994 tilinpäätös.....	3 543 234 000
1993 tilinpäätös.....	3 788 610 000

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha käytetään työllisyysperusteisesti tielaitoksen tukikohtien peruskorjauksiin.

1995 lisämääräraha	15 000 000
1995 määräraha	10 000 000
1994 tilinpäätös.....	10 000 000
1993 tilinpäätös.....	29 000 000

25. Tienpidon valtionavut

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle esityksen laiksi yksityisistä teistä annetun lain (358/62) muuttamisesta valtiontaloudellisista

syistä siten, että yksityisteiden valtionapujärjestelmä kumotaan ja valtionapuja ei makseta enää vuoden 1995 jälkeen.

30. Merenkululaitos

77. *Väylätyöt (osa EU)* (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha käytetään Rautan väylän ruoppaustöiden jouduttamiseksi, jotta väylän liikennekatkokset ja -rajoitukset jäisivät mahdollisimman vähäisiksi.

1995 lisämääräraha	15 000 000
1995 määräraha	19 800 000
1994 tilinpäätös.....	67 700 000
1993 tilinpäätös.....	33 200 000

32. Merenkulun ja muun vesiliikenteen edistäminen

40. *Lastialusten hankintojen tukeminen* (arviomääräraha)

Kuluvan vuoden talousarvion kohdan b) perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1995 saadaan hyväksyä uusia korkotukilainoja enintään 271 000 000 markan edestä. Momentin määrärahaa ei edellä olevan johdosta vähennetä.

Selvitysosa: Kuluvalle vuodelle uusien lainojen myöntämisvaltuuksista on hyväksytty 400 milj. mk. Valtiontaloudellisista syistä on tarkoitus lopettaa koko lastialushankintojen korkotukijärjestelmä, mistä syystä käyttämätön 129 milj. markan myöntämisvaltuus ehdotetaan peruutettavaksi. Jo tehtyjen päätösten mukaisista lainoista maksetaan edelleen korkotukea mo-

mentin perustelujen mukaisesti. Korkotuet loppuvat kokonaan vuoteen 2003 mennessä.

Edellä olevan johdosta korkotukilainoista

sekä vuosina 1988—1989 tilatuille pienaluksille maksettavista avustuksista arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja seuraavasti (milj. mk):

	1995	1996	1997	1998
Vuoden 1995 korkotukilainoista	1,0	2,0	11,0	10,0
Aikaisempien vuosien korkotukilainoista	18,0	26,0	23,0	20,0
Pientonnistoavustuksista	35,0	30,0	24,0	19,0
Yhteensä	54,0	58,0	58,0	49,0

1995 lisämääräraha	—
1995 määräraha	55 000 000
1994 tilinpäätös.....	56 374 721
1993 tilinpäätös.....	43 754 123

55. Viestinnän korvaukset ja avustukset

42. <i>Lehtien maaseutujakelun korvaus</i>	1995 lisämääräraha.....	—49 000 000
Momentilta vähennetään 49 000 000 mk.	1995 määräraha	98 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Lehtien maaseutujakelun korvausten maksaminen lopetetaan 1.7.1995 lukien. Postin jakelun toimivuutta ja palvelujen saataavuutta seurataan ja valvotaan postitoimintalain mukaisesti.	1994 tilinpäätös.....	98 000 000
	1993 tilinpäätös.....	98 000 000

58. Radanpito ja radanpitoon liittyvät valtionavut

21. <i>Ratahallintokeskus ja perusradanpito (osa EU) (siirtomääräraha 2 v)</i>	rantamiseen rataverkon säilyttämiseksi liikennettä tyydyttävässä kunnossa.
Momentille myönnetään lisäystä perusradanpidon nettomäärärahaan 40 000 000 mk.	
<i>Selvitysosa:</i> Lisämääräraha käytetään työllisyysperusteisesti päällysrakenteen kunnan pa-	1995 lisämääräraha..... 40 000 000
	1995 määräraha

99. Liikenneministeriön hallinnonalan muut menot

22. <i>Tutkimus ja kehittäminen (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)</i>	1995 lisämääräraha	13 000 000
Momentille myönnetään lisäystä 13 000 000 mk.	1995 määräraha	13 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisämääräraha on tarkoitus käyttää eräiden EU:n liikenne- ja viestintäalan tutkimushankkeiden kansallisen rahoitusosuu-	1994 tilinpäätös.....	13 000 000
den maksamiseen.	1993 tilinpäätös.....	13 000 000

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Pääluokan perusteluja muutetaan siten, että hallinnonalan kokonaishenkilöstömäärä saa ol-

la 1.11.1995 lukien enintään 3 016 henkilötyövuotta.

01. Kauppa- ja teollisuusministeriö

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 3 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu sähkölaitteiden markkinavalvonnan menojen siirrosta momentille 32.41.21.

1995 lisämääräraha.....	—3 000 000
1995 määräraha	122 586 000
1994 tilinpäätös	119 088 000
1993 tilinpäätös	94 138 000

60. *Siirto valtion ydinjätehuoltorahastoon* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 22 233 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siitä, että ydinjätehuollon vastuumäärien huomattavasti ennakoitua suuremman kasvun vuoksi palautukset ydinjätehuoltovelvollisille jäivät vuonna 1995 arvioitua pienemmiksi.

1995 lisämääräraha.....	—22 233 000
1995 määräraha	23 000 000
1994 tilinpäätös.....	461 940
1993 tilinpäätös.....	41 144 240

66. *Kansainvälisten järjestöjen rahoitusosuudet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 100 000 mk.

Lisämääräraha saadaan käyttää kansainvälisten järjestöjen ja rahoituslaitosten sekä muiden yhteistyöorganisaatioiden kanssa valmisteltaviin ja toteutettaviin hankkeisiin.

Selvitysosa: Lisämäärärahasta 1 000 000 mk aiheutuu siirrosta momentilta 32.85.40.

1995 lisämääräraha	3 100 000
1995 määräraha	1 800 000
1994 tilinpäätös	1 875 161
1993 tilinpäätös	1 731 487

74. *Teknillinen tarkastuskeskus -nimisen liikelaitoksen yhtenäisten toimitilojen saneeraus ja käyttöönotto* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 7 400 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Teknillinen tarkastuskeskus -nimisen liikelaitoksen yhtenäisten toimitilojen saneeraamiseen, siihen liittyviin hankintoihin ja tilojen käyttöönottoon.

Selvitysosa: Perustettavan liikelaitoksen yhtenäisen toimitilan tarpeesta (noin 4 500 m²) noin puolet kohdistuu erityislaboratoriotiloihin.

1995 lisämääräraha	7 400 000
--------------------------	-----------

39. Teknillinen tarkastuskeskus

1. Aloitussvaiheen järjestelyt

Nykyinen teknillinen tarkastuskeskus on tarkoitettu jakaa 1.11.1995 virastomuotoiseksi turvatekniikan keskeiseksi ja uusimuotoiseksi liikelaitokseksi.

Teknillisen tarkastuskeskuksen liikelaitososasta muodostetaan marraskuun 1. päivänä 1995 lain Teknillisestä tarkastuskeskuksesta tul-

tua hyväksytyksi valtion liikelaitoksista annetun lain (627/87) mukainen liikelaitos, jonka nimi on Teknillinen tarkastuskeskus. Uudelle liikelaitokselle luovutetaan nykyisen Teknillisen tarkastuskeskuksen liikelaitososan käytössä oleva vaihto- ja käyttöomaisuus. Teknilliselle tarkastuskeskukselle siirretään oikeus liikelaitososan myynti- ja muihin saamisiin sekä vastuu velois-

ta. Jos mainitut saamiset ja kassavarat ovat suuremmat kuin lyhytaikaiset velat, Teknillinen tarkastuskeskus tilittää valtion kassaan niiden erotuksen. Jos edellä mainitut lyhytaikaiset velat ylittävät saamisten ja kassavarojen arvon, valtio maksaa Teknilliselle tarkastuskeskukselle niiden erotuksen.

Teknillisen tarkastuskeskuksen hallintaan siirrettävästä valtion omaisuudesta merkitään peruspääomaksi 1 milj. mk sekä ottaen huomioon käyttöomaisuuden arvon ja lyhytaikaiset velat loput pääomasta muuksi omaksi pääomaksi, eli noin 1,7 milj. mk.

Valtioneuvosto valtuutetaan päättämään edellä olevan mukaisesti siirrettävästä valtion omaisuudesta, mikä osa omaisuudesta merkitään liikelaitoksen omaksi pääomaksi sekä muista taloudellisista järjestelyistä.

2. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Teknillisen tarkastuskeskuksen tehtävänä on tuottaa henkilö-, omaisuus- ja ympäristövahinkojen estämiseksi sekä kuluttajien etujen varmentamiseksi tarkastus-, testaus-, sertifiointi-, arviointi- ja kalibrointipalveluja.

Teknillisen tarkastuskeskuksen tulee huolehtia tehtäviinsä kuuluvien palvelujen tarkoituksenmukaisesta tarjonnasta ja niiden turvallisuutta ja luotettavuutta edistävästä kehittämisestä liiketoiminnan edellytysten mukaisesti ottaen huomioon asiakkaiden ja koko yhteiskunnan tarpeet.

3. Investointien enimmäismäärä ja tärkeimmät kohteet

Teknillisen tarkastuskeskuksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 1995 enintään 1 milj. mk. Lisäksi Teknillinen tarkastuskeskus saa tehdä vuonna 1995 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavana varainhoitovuosina enintään 5 milj. mk.

Tärkeimmät investointikohteet ovat toiminnan edellyttämä atk-laitteisto sekä tarkastus- ja testaustoimintaan liittyvä kalusto.

4. Lainanotto

Teknillinen tarkastuskeskus oikeutetaan ottamaan valtion liikelaitoksista annetun lain (627/87) 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 3 milj. mk.

Mikäli momentin 32.39.21 määrärahaa jää käyttämättä, säästynyt osa saadaan käyttää turvatekniikan keskuksen (32.41) toiminnasta 1.11.1995 lukien aiheutuviin vastaaviin menoihin.

Selvitysosa: Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys laiksi Teknillisestä tarkastuskeskuk-

sesta. Teknillisen tarkastuskeskuksen liikelaitoksen siirtyessä valtion liikelaitoksista annetun lain mukaiseksi liikelaitokseksi sille luovutetaan Teknillisen tarkastuskeskuksen liikelaitoksen käytössä 31.10.1995 oleva vaihto- ja käyttöomaisuus sekä rahoitusomaisuus ja lyhytaikaiset velat siten, kuin päätösoasassa on esitetty. Teknillisen tarkastuskeskuksen vaihto-omaisuus on vähäinen.

Käyttöomaisuuden arvon arvioidaan olevan siirtymävaiheessa noin 2,7 milj. mk. Kaluston arvo 2,5 milj. mk ja muun käyttöomaisuuden arvo 0,2 milj. mk on arvostettu alkuperäisiin hankintahintoihin ja ne on tarkoitus siirtää kirjanpitoarvon mukaisina.

Teknillisen tarkastuskeskuksen hallintaan siirrettävästä valtion omaisuudesta merkitään Teknillisen tarkastuskeskuksen peruspääomaksi 1 milj. mk, joka on tuottovaateen alaista pääomaa, ja muuksi omaksi pääomaksi noin 1,7 milj. mk.

Teknillisen tarkastuskeskuksen arvioitu aloittava tase 1.11.1995:

	Mmk	Mmk
VASTAAVAA		
Käyttöomaisuus		
Koneet ja kalusto.....	2,5	
Muu käyttöomaisuus.....	0,2	2,7
Vaihto- ja rahoitusomaisuus		
Myyntisaamiset.....		3,0
Yhteensä		5,7
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma.....	1,0	
Muu oma pääoma.....	1,7	2,7
Vieras pääoma		
Ostovelat.....	0,5	
Siirtovelat.....	1,4	
Tilitysverka valtiolle.....	1,1	3,0
Yhteensä		5,7

Aloittavan taseen 1.11.1995 omavaraisuusaste on noin 47 %. Vuoden 1995 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste on lomapalkkavelan noin 4 milj. mk kirjaamisen ja valtion myöntämän peruspääoman korotuksen 8 milj. mk jälkeen noin 56 %.

Hallitus on ottaen huomioon eduskunnan hyväksyttäväksi esitetyt palvelu- ja muut toimintatavoitteet talousarvion antamisen yhtey-

dessä asettanut alustavasti Teknillisen tarkastuskeskuksen tulostavoitteeksi 1,0 milj. markan tappion vuonna 1995. Tulokseen vaikuttaa toisaalta vuoden loppupuolelle painottuva liikevaihto ja toisaalta lomapalkkavelan lisäys noin 4 milj. mk. Tarkoitus on, että virastoaikana aiheutuneet noin 3,1 milj. markan loma-oikeuskustannukset rahoitetaan tarvittaessa valtion lainalla vuoden 1996 talousarviosta. Voittoa ei ole tarkoitus tulouttaa valtiolle ennen täyden kilpailun alkamista.

Teknillisen tarkastuskeskuksen asettama liikevaihtotavoite vuonna 1995 on noin 12,0 milj. mk, mikä vastaa vuoden 1994 vastaavan ajanjakson tasoa. Liikevaihtoon sisältyy 0,5 milj. mk talousarviosta (32.50.41 Avustukset teollisuuden edistämiseen ja alan yhteisöille) rahoitettavia liiketaloudellisesti kannattamattomia yhteiskunnallisia palveluja.

Investointeihin, kalusto- ja atk-hankintoihin, on tarkoitus käyttää noin 0,5 milj. mk.

Toiminnan käynnistämiseen, investointien rahoitukseen ja ennalta arvaamattomia tarpeita varten Teknillinen tarkastuskeskus tarvitsee oman tulorahoituksen lisäksi enintään 3 milj. markan valtuudet pitkäaikaisen lainan ottamiseen rahamarkkinoilta.

Liikekirjanpidon mukainen ennakoitu tuloslaskelma vuodeksi 1995:

	Mmk	Mmk
Liikevaihto		12,0
Kulut		
Henkilöstökulut	10,0	
Vuokrat	0,8	
Muut kulut	2,0	12,8
Käyttökate		-0,8
Poistot		0,2
Liiketappio		-1,0
Rahoituskulut (netto)		0,0
Tilikauden tappio		-1,0

Ennakoitu rahoituslaskelma vuodeksi 1995

	Mmk
Rahan lähteet	
Käyttökate	-0,8
Nettokäyttöpääoman vähennys	1,7
Peruspääoman korotus	8,0
Yhteensä	8,9

Rahan käyttö

Investoinnit	0,5
Korkokulut (netto)	0,0
Rahat ja pankkisaamiset	8,4
Yhteensä	8,9

Rahoituslaskelmassa on ennakoitu, että Teknillisen tarkastuskeskuksen tilitys valtiolle on 1,1 milj. mk, ja että se maksetaan ensimmäisen liikelaitosvuoden aikana 31.10.1996 mennessä.

Tunnuslukutaulukko

	1994 toteutuma	1995 (2 kk) LTAE
Liikevaihto, milj. mk	47,0	12,0
— muutos %/vuosi	—	5
Käyttökate, milj. mk	0,5	-0,8
— liikevaihdosta %	1	-7
Voitto/tappio, milj. mk	—	-1,0
— liikevaihdosta %	—	-8
— peruspääomasta %	—	-11
Sijoitetun pääoman tuotto %	—	—
Investoinnit liikevaihdosta %	4	4
Omavaraisuusaste %	—	56
Henkilöstömäärä 31.12. ...	175	175

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin nettomäärärahasta vähennetään 5 381 000 mk.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että momentilta palkattava maksullisen toiminnan henkilöstö ei sisälly pääluokan 32 henkilöstön enimmäismäärään.

Selvitysosa: Uudistuksen johdosta teknillisen tarkastuskeskuksen toiminta päättyy 31.10.1995. Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon nettobudjetoitavina maksullisen toiminnan tuloina julkisoikeudellisten suoritteiden tulot sekä muiden suoritteiden tulot.

1995 lisämääräraha	-5 381 000
1995 määräraha	20 572 000
1994 tilinpäätös	15 396 000
1993 tilinpäätös	72 000 000

88. Teknillisen tarkastuskeskuksen peruspääoman korotus

Momentille myönnetään 8 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Teknillisen tarkastuskeskuksen peruspääoman korotukseen tarkastuskeskuksen taserakenteen vahvistamiseen liiketoiminnan laajuutta vastaavaksi.

1995 lisämääräraha	8 000 000
--------------------------	-----------

41. Turvatekniikan keskus

Luvun 32.39 perusteluihin viitaten turvatekniikan keskus aloittaa toimintansa 1.11.1995 lukien.

Selvitysosa: Turvatekniikan keskuksen perustaminen liittyy valtion tehtävien yleiseen kehittämiseen sekä teknillisen tarkastustoiminnan sopeuttamiseen eurooppalaiseen tarkastusjärjestelmään. Perustettavaan uuteen keskukseseen on julkisen hallinnon kehittämisperiaatteiden mukaisesti tarkoitus keskittää nykyisin eri organisaatioiden hoitamat sähkölain, kemikaalilain, paineastialain, räjähdysvaarallisista aineista annetun lain, vakaustalain, kaivoslain, vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain ja jalometallituotteista annetun asetuksen edellyttämät tuotteiden ja niiden käyttö- ja olosuhteisiin liittyvät valvonta- ja lupatehtävät, kemikaaleihin liittyvät tarkastustehtävät sekä muut julkisen vallan käyttöön liittyvät viranomaistehtävät. Muut teknisluonteiset tehtävät on tarkoitus hoitaa edelleen Sähkö tarkastuskeskuksessa ja perustettavassa uusimuotoisessa valtion liikelaitoksessa (32.39 Teknillinen tarkastuskeskus).

Keskuksen tehtävänä on valvoa ja edistää sähkölaitteisiin ja -laitteistoihin, paineastioihin, terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien teolliseen käsittelyyn ja varastointiin, räjähteisiin, kaivoksiin, ampuma-aseisiin ja vaarallisten aineiden kuljettamiseen liittyvää turvallisuutta sekä mittaamisvälineisiin ja jalometallituotteisiin liittyvää luotettavuutta kansallisten ja kansainvälisten tarpeiden mukaisesti. Toiminta kohdistuu teollisuuteen, kauppaan, julkishallintoon ja yksityisiin kansalaisiin.

Uudistuksen tavoitteena on viranomaistehtävien yhdistämisestä ja keskittämisestä saatavan

synergiahyödyn lisäksi perustaa korkeat laatuvaatimukset täyttävä asiantuntijaviranomainen, joka tuotevalvonnan yleisen merkityksen kasvun lisäksi kykenee huolehtimaan myös EUsopimuksen asettamista ja muista kansainvälisistä vaatimuksista ja tehtävistä.

Uudelleenjärjestelyn hallinnollisena tavoitteena on myös luoda joustavat organisatoriset edellytykset siihen, että muualla hoidettavien tuotteiden valvontaan liittyvät viranomaistehtävät, muut alan infrastruktuurin ylläpitämistä ja kehittämistä koskevat tehtävät sekä vaarallisten kemikaalien lupa- ja valvontatehtävät voidaan jatkossa siirtää keskuksen hoidettavaksi.

Turvatekniikan keskuksen perustaminen edellyttää uuden ylijohtajan viran perustamisen lisäksi 30 uuden viran perustamista 1.11.1995 alkaen. Uudet virat tulevat erityisesti sähkölaitteiden ja -laitteistojen valvonnan edellyttämiin viranomaistehtäviin. Pyrkimyksenä on täyttää nämä virat Sähkö tarkastuskeskuksesta vapautuvalla henkilöstöllä. Keskukseseen on tarkoitus lisäksi siirtää 75 virkaa ja tointa lakkautettavasta teknillisestä tarkastuskeskuksesta.

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 12 100 000 mk.

Keskukseseen perustetaan 1.11.1995 lukien ylijohtajan virka (A 31).

Selvitysosa: Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon 3 000 000 mk sähkölaitteiden markkinavalvonnan menoina siirtona momentilta 32.01.21. Maksullisesta palvelutoiminnasta kertyvät tulot on merkitty momentille 12.32.99.

1995 lisämääräraha 12 100 000

44. Teknologian kehittämiskeskus

40. *Tuotekehitysavustukset* (arviomääräraha)
Momentilta vähennetään 30 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1995 uusia avustuksia saa hyväksyä enintään 761 000 000 markan arvosta, mistä 15 000 000 mk Transtech Taivalkosken ja

Otamäen junavaunutehtaiden tuotekehitystoimintaan.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden käytöstä arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja seuraavasti:

Myöntämisvaltuus	Milj. mk	Menot, milj. mk					
		1993	1994	1995	1996	1997	1998
Vuosi							
1993	645	172	272	194	7		
1994	640		54	209	214	97	66
Energiateknologia		62	15	22	5		
1995	761			148	296	244	73
	Yhteensä	234	341	573	522	341	139

1995 lisämääräraha	—30 000 000
1995 määräraha	603 000 000
1994 tilinpäätös	251 182 559
1993 tilinpäätös	234 265 405

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1995 uusia lainoja saa myöntää enintään 225 000 000 mk.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuksien käytöstä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja seuraavasti:

83. *Tuotekehityslainat* (arviomääräraha)
Momentilta vähennetään 15 000 000 mk.

Myöntämisvaltuus	Milj. mk	Menot, milj. mk					
		1993	1994	1995	1996	1997	1998
Vuosi							
1993	230	79	69	60	22		
1994	250		96	57	67	28	2
1995	225			73	65	63	24
	Yhteensä	79	165	190	154	91	26

1995 lisämääräraha	—15 000 000
1995 määräraha	205 000 000
1994 tilinpäätös	112 755 900
1993 tilinpäätös	79 030 000

49. Kera Oy

42. *Korkotuki Kera Oy:lle* (arviomääräraha)
Momentilta vähennetään 39 000 000 mk.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että uusia korkotukilainoja Kera Oy saa myöntää vuonna 1995 investointien ja käyttöpääoman rahoittamiseen yhteensä enintään 1 300 000 000 mk.

Selvitysosa: Hallitusohjelman lisäpöytäkirjan mukaisesti kauppa- ja teollisuusministeriön yritystukia karsitaan. Tämä edellyttää vuoden 1995 talousarviossa hyväksytyjen myöntämisvaltuuksien karsimista. Tämän johdosta Kera Oy:n uusien korkotukilainojen myöntämisvaltuutta investointien ja käyttöpääoman rahoittamiseen myönnettävien lainojen osalta alennetaan 100 000 000 markalla. Valtuuden alentaminen ei vaikuta määrärahaan vuonna 1995, vaan vasta vuodesta 1996 lukien. Määrärahan

vähennys johtuu lähinnä siitä, että yritykset ovat vuoden 1994 lopussa nostaneet huomattavasti arvioitua vähemmän Kera Oy:n myönnettäviä lainoja johtuen investointien lykkääntymisestä. Valtion korkotuen piiriin kuuluvien yrityksille vuonna 1995 myönnettävien uusien lainojen myöntämisvaltuuden johdosta arvioidaan valtiolle aiheutuvan tämän momentin mukaisia menoja vuonna 1996 67 000 000 mk, vuonna 1997 68 000 000 mk ja vuonna 1998 48 000 000 mk sekä sen jälkeen yhteensä 66 000 000 mk.

1995 lisämääräraha	—39 000 000
1995 määräraha	249 000 000
1994 tilinpäätös	185 605 601
1993 tilinpäätös	171 119 606

43. Luotto- ja kurssitappioiden korvaaminen (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 11 000 000 mk.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siitä, että Kera Oy:n luottotappioiden arvioidaan muodostuvan kuluvana vuonna arvioitua pienemmiksi.

1995 lisämääräraha.....	—11 000 000
1995 määräraha	241 000 000
1994 tilinpäätös.....	296 000 000
1993 tilinpäätös.....	197 000 000

50. Teollisuuden ja sitä palvelevan tutkimuksen edistäminen

41. Avustukset teollisuuden edistämiseen ja alan yhteisöille (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 8 500 000 mk.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös EMC-testauspalvelujen lisäkapasiteetin toteuttamisen rahoittamiseen. Määrärahaa saa myös käyttää materiaalitestauksen perusvalmiuksien kehittämiseen, ainettarikkomattomaan testaukseen (NDT) ja asetarkastustoiminnan tukemiseen sekä tarkastuspalvelujen saatavuuden turvaamiseen myös syrjäseuduilla.

Selvitysosa: Sähkömagneettista häiriösuojausta sääntelevän direktiivin voimaantulo edellyttää alan kansallisten testausvalmiuksien voimakasta kehittämistä. Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtion osallistumisesta EMC-laboratorioiden rakentamisen rahoittamiseen ja ampuma-aseiden, ainettarikkomattoman tarkastustoiminnan (NDT) ja alueellisten teknisten tarkastuspalvelujen saatavuuden varmistamisesta.

hintojen alenemisesta aiheutuvien tappioiden korvaamiseen. Määrärahaa saa lisäksi käyttää valtion viljavaraston liiketoiminnoista muodostettavasta osakeyhtiöstä annetun lain (970/94) 6 §:ssä tarkoitetun selvitysmenettelyn yhteydessä valtion viljavaraston velvoitteiden suorittamiseen määrällä, joka vastaa valtion viljavarastossa olleen muun kuin varmuusvarastoviljan hintojen alenemista. Valtioneuvosto päättää korvauksen maksamisen tarkemmista ehdoista erikseen. Määrärahaa saa käyttää enintään 5 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaiseen työsopimussuhteeseen vuonna 1995 hakemusten käsittelyä varten.

Selvitysosa: Vastaavasti momentille 30.31.41 myönnetään lisäystä 390 000 000 mk.

1995 lisämääräraha.....	—400 000 000
1995 määräraha	1 400 000 000

1995 lisämääräraha.....	8 500 000
1995 määräraha	38 000 000
1994 tilinpäätös.....	48 350 000
1993 tilinpäätös.....	46 000 000

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että valtioneuvosto saa hyväksyä omistusjärjestelyjä, joiden seurauksena luopuminen valtion määräysvallasta ja määrävähemmistöasemasta Veitsiluoto Oy:ssä on mahdollista. Lisävaltuuksia käytetään metsäteollisuuden asemaa vahvistaviin sellaisiin omistusjärjestelyihin, joissa valtion tarkoituksena ei ole luopua omistamasta metsäteollisuutta. Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

1995 lisämääräraha.....	—
1995 määräraha	200 000 000
1994 tilinpäätös	300 000 000
1993 tilinpäätös	900 000 000

43. Teollisuuden ja kaupan varastotappioiden korvaaminen (EU) (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 400 000 000 mk.

Lisäksi momentin perustelut muutetaan seuraaviksi:

Määrärahaa saa käyttää teollisuuden ja kaupan varastoissa EU-jäsenyyden toteutuessa olevien maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden

51. Yritystoiminnan alueelliset investointi- ja kehittämistuet

48. *Alueellinen kuljetustuki* (arviomääräraha)
Momentilta vähennetään 5 000 000 mk.

Selvitysosa: Määrärahan vähennys aiheutuu ennakoitua pienemmästä tarpeesta. Lisäksi hallitus antaa eduskunnalle esityksen laiksi kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain (954/81, muut. 901/84, 1111/89, 634/93, 1137/93 ja 1211/94) muuttamisesta valtiontaloudellisista syistä siten, ettei alueellista kuljetustukea makseta 1.7.1995 jälkeen tapahtuvien kuljetusten osalta suuryrityksille. Vastaavat muutokset tehdään saaristokuljetusten tukemisesta annettuun valtioneuvoston päätökseen (311/82, muut. 621/83, 1233/89 ja 1688/93). Näistä muutoksista aiheutuvat säästöt toteutuvat vuoden 1995 jälkeen.

1995 lisämääräraha.....	—5 000 000
1995 määräraha	160 000 000
1994 tilinpäätös	159 737 220
1993 tilinpäätös	249 932 185

49. *Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (osa EU)* (arviomääräraha)
Momentilta vähennetään 45 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että uusia avustuksia saa myöntää vuonna 1995 enintään 520 000 000 mk, mistä 200 000 000 mk EU:n aluekehitysrahaston ra-

hoittamiin yritystukihankkeisiin, ja että valtuutetaan erityisesti Pohjois-Suomen investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen.

Selvitysosa: Hallitusohjelman lisäpöytäkirjan mukaisesti kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan yritystukia karsitaan. Tämä edellyttää vuoden 1995 talousarviossa hyväksytyjen myöntämisvaltuuksien supistamista. Tämän johdosta myöntämisvaltuutta alennetaan 100 000 000 markalla, mikä kohdistuu lähinnä suurten yritysten hankkeisiin. Samalla muutetaan Pohjois-Suomen investointi- ja kehittämishankkeiden valtuutta koskeva maininta siten, että myöntämisvaltuuden käyttöä suunnataan erityisesti mainitun alueen hankkeisiin. Määrärahaa voidaan pienentää valtuuden alentamisesta aiheutuvan vähennyksen lisäksi myös sen johdosta, että määrärahasta arvioidaan säästävän 20 000 0000 mk. Vuoden 1995 myöntämisvaltuuden käytöstä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja vuonna 1995 84 milj. mk, vuonna 1996 135 milj. mk, vuonna 1997 120 milj. mk, vuonna 1998 90 milj. mk sekä sen jälkeen 91 milj. mk.

1995 lisämääräraha.....	—45 000 000
1995 määräraha	567 000 000
1994 tilinpäätös.....	477 986 670
1993 tilinpäätös.....	364 918 320

52. Pienen ja keskisuuren yritystoiminnan kehittäminen

40. *Valtionavustus pk-yritysten kehittämispalvelutoimintaan ja alan yhteisöille (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää sellaisen kehittämisskoulutuksen järjestämiseen, johon osallistuu pk-yrityksiä ja teknisen tai taloudellisen koulu-

tuksen saaneita työttömiä. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

1995 lisämääräraha.....	—
1995 määräraha	19 000 000
1994 tilinpäätös.....	13 000 000
1993 tilinpäätös.....	24 000 000

55. Energiatalous

21. *Eräät energiatalouden tutkimus-, suunnittelu- ja valvontatoiminnan menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten,

että määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden osarahoitukseen. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

1995 lisämääräraha	—
1995 määräraha	24 400 000
1994 tilinpäätös	26 400 000
1993 tilinpäätös	80 000 000

22. *Energiayhteistyö Itä- ja Keski-Euroopan maiden kanssa* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien hankkeiden osarahoitukseen. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

1995 lisämääräraha	—
1995 määräraha	6 000 000
1994 tilinpäätös	5 000 000
1993 tilinpäätös	15 100 000

27. *Energiansäästön ja energian tehokkaan käytön edistäminen ja energiatiedotus* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien hankkeiden osarahoitukseen ja tiedonvaihtoverkostojen rahoitukseen. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

1995 lisämääräraha	—
1995 määräraha	9 000 000
1994 tilinpäätös	10 000 000
1993 tilinpäätös	5 000 000

40. *Energia-avustukset (osa EU)* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 10 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1995 annettavien avustussitoumuksien määrä on yhteensä 70 000 000 mk, mistä 40 000 000 mk EU:n aluekehitysrahaston rahoittamiin hankkeisiin.

Selvitysosa: Vuonna 1995 annettavista sitoumuksista arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja vuonna 1995 7 milj. mk, vuonna 1996 28 milj. mk, vuonna 1997 25 milj. mk ja vuonna 1998 10 milj. mk.

1995 lisämääräraha	—10 000 000
1995 määräraha	205 800 000
1994 tilinpäätös	98 743 369
1993 tilinpäätös	94 675 817

45. *Energiainvestointien korkotuki* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 2 000 000 mk.

Selvitysosa: Tarkistetun maksatusarvion mukaan korkotukea tulee maksettavaksi aikaisemmin arvioitua vähemmän.

1995 lisämääräraha	—2 000 000
1995 määräraha	10 500 000
1994 tilinpäätös	9 988 889
1993 tilinpäätös	10 468 673

85. Ulkomaankaupan edistäminen

40. *Yritysten kansainvälistyminen (osa EU)* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 6 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että uusia avustuksia saa myöntää vuonna 1995 271 000 000 mk, mistä 100 000 000 mk EU:n aluekehitysrahaston rahoittamiin hankkeisiin ja 5 000 000 mk Lapin matkailun kehittämiseen ja ulkomaille suuntautuvaan markkinointiin.

Selvitysosa: Määrärahan vähennyksestä 1 000 000 mk on siirtoa momentille 32.01.66 sekä 5 000 000 mk Suomen virallisesta osallistumisesta Unkarissa Budapestissa vuonna 1996 pidettävään Expo —96 näyttelyyn liittyviin valmistelukuluihin vuodeksi 1995 varatun määrärahan käyttämättä jättämisestä.

Vuoden 1995 myöntämisvaltuuden 6 000 000 markan vähennyksestä 5 000 000 mk on kam-

panjatoimintaa ja 1 000 000 mk osallistumista kansainvälisten rahoituslaitosten hankkeisiin.

Vuoden 1995 myöntämisvaltuuden johdosta arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja vuonna 1995 105 milj. mk, vuonna 1996 117 milj. mk, vuonna 1997 34 milj. mk ja vuonna 1998 15 milj. mk.

1995 lisämääräraha	—6 000 000
1995 määräraha	247 000 000
1994 tilinpäätös	233 703 081
1993 tilinpäätös	251 383 815

84. *Lainat yritysten kansainvälistymiseen* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 9 000 000 mk.

Selvitysosa: Aiemmin myönnettyjen valtuuksien käytön johdosta arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja vuonna 1995 1 000 000 mk.

1995 lisämääräraha.....	—9 000 000
1995 määräraha	10 000 000
1994 tilinpäätös	10 128 000
1993 tilinpäätös	12 182 000

Pääloukka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Pääloukan perusteluja muutetaan siten, että la vuonna 1995 enintään 2 534 henkilötyövuotta. hallinnonalan kokonaishenkilöstömäärä saa ol-

10. Säteilyturvakeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v) merkitty momentille 12.33.10. Loput tuloista Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 kertyy vuonna 1996. mk.

<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu	1995 lisämääräraha	2 000 000
Olkiluodon ydinvoimalaitoksen modernisointi-	1995 määräraha	79 774 000
hankkeen viranomaisvalvonnan aiheuttamista	1994 tilinpäätös.....	86 631 000
menoista. Valvonnan kustannukset laskutetaan	1993 tilinpäätös.....	79 235 000
täysimääräisesti. Vuonna 1995 kertyvät tulot on		

14. Valtion mielisairaalat

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha 3 v) Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma:

Hanke	Hyöty- ala m ²	Kustannusarvio		Myönnetty mk	Myönnetään mk
		1000 mk	mk/m ²		
1. Niuvanniemen sairaala					
— henkilökunnan asuinrakennuksen peruskorjaus, rakennus E	1 630	4 540	2 785		2 540 000
— julkisivujen kunnostus ja ulkomaalaus.....		7 100		2 100 000	1 870 000
— hallintorakennuksen peruskorjaus ...	580	3 600	6 206	2 930 000	670 000
				Yhteensä	5 080 000

Momentille ei tämän johdosta myönnetä	1995 lisämääräraha	—
lisämäärärahaa.	1995 määräraha	5 080 000
	1994 tilinpäätös.....	6 200 000
	1993 tilinpäätös.....	13 030 000

15. Perhekustannusten tasaus

52. Lapsilisät (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 375 000 000 mk.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi lapsilisälain muuttamisesta 1.7.1995 lukien siten, että lapsilisää alennetaan keskimäärin 8,25

prosentilla. Ensimmäisen lapsen lapsilisää pienennetään keskimääräistä alennusta vähemmän ja perheen lasten lukumäärän mukaan määräytyvä porrastus tasataan 122 markaksi kuukaudessa. Lapsilisien määrät ovat vuonna 1995 seuraavat:

	lapsilisä mk/kk		korotettu lapsilisä yksihuoltajille mk/kk	
	1.1.1995	1.7.1995	1.1.1995	1.7.1995
1. lapsi	570	535	770	735
2. lapsi	720	657	920	857
3. lapsi	910	779	1 110	979
4. lapsi	1 030	901	1 230	1 101
5. lapsi tai useampi	1 220	1 023	1 420	1 223

1995 lisämääräraha	—375 000 000
1995 määräraha	9 022 000 000
1994 tilinpäätös	9 058 916 012
1993 tilinpäätös	5 539 106 456

28. Muu toimeentuloturva

30. *Valtion korvaus kunnille eräiden Suomeen muuttavien henkilöiden toimeentulotuen sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 8 500 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu siitä, että niiden henkilöiden määrä, jotka eivät maahanmuuttaja-asemansa vuoksi voi saada

eläkettä tai muuta sosiaaliturvaa on lisääntynyt ja samoin pitkäaikaisen ja huomattavia kustannuksia vaativan sosiaali- ja terveydenhuollon tarve on noussut.

1995 lisämääräraha	8 500 000
1995 määräraha	37 200 000
1994 tilinpäätös	39 373 796
1993 tilinpäätös	24 322 172

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

31. *Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveyspalvelujen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 100 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1995 saadaan vahvistaa kokonaiskustannuksiltaan vähintään 2 000 000 markan määräisiä perustamishankkeita sekä

STVOL:n 21 §:n 2 momentissa tarkoitettuja hankkeita siten, että niiden valtionosuuteen oikeuttavat enimmäiskustannukset ovat yhteensä enintään 1 165 000 000 mk.

Selvitysosa: Vaikeana jatkuneen työllisyystilanteen parantamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon vuosille 1996—1998 hyväksytyjä perustamishankkeita aiennetaan vuodelle 1995. Perustamishankkeiden valtionosuuteen oikeut-

tavien kustannusten enimmäismäärää on lisätty 665 000 000 markalla, josta valtionosuusmenoja arvioidaan aiheutuvan 100 000 000 mk vuonna 1995, 200 000 000 mk vuonna 1996 ja 30 000 000 mk vuonna 1997.

1995 lisämääräraha.....	100 000 000
1995 määräraha	400 000 000
1994 tilinpäätös	471 553 200
1993 tilinpäätös	199 514 300

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

Pääluokan perusteluja muutetaan siten, että hallinnonalalla saa olla lisäksi pitkäaikaistyöttömien tehostettuun palveluun ja muihin mo-

mentin 34.06.21 selvitysosassa sanottuihin tarkoituksiin enintään 80 henkilötyövuotta.

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

02. Palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 204 000 000 mk.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrarahasta saa käyttää enintään 35 000 000 mk työllisyyslain aluevelvoitteiden ja valtion työllistämispalvelun sekä muun työllistämisen toteuttamisesta aiheutuvien muiden kuin palkkausmenojen maksamiseen.

1995 lisämääräraha.....	204 000 000
1995 määräraha	1 088 254 000
1994 tilinpäätös.....	950 187 118
1993 tilinpäätös.....	1 002 572 822

21. Työvoima-asiain piiri- ja paikallishallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä nettomäärärahaan 15 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu 80 henkilön palkkaamisesta pitkäaikaistyöttömien tehostettuun palveluun sekä lisäksi työhallinnon ja opetushallinnon yhteistyönä järjestettävien ura- ja rekrytointipalvelujen tuottamisesta korkeakouluissa.

1995 lisämääräraha.....	15 000 000
1995 määräraha	551 833 000
1994 tilinpäätös	539 229 000
1993 tilinpäätös	503 539 000

29. Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen osatopalvelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 97 600 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitettu työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen hankintaan ja määrarahalla toteutetaan näitä hankintoja yhteensä noin 787 000 opiskelijatyöpäivällä. Lisäyksestä arvioidaan käytettävän yhteishankintoihin työnantajien kanssa noin 100 000 opiskelijatyöpäivää.

1995 lisämääräraha.....	97 600 000
1995 määräraha	778 271 000
1994 tilinpäätös.....	1 037 762 000
1993 tilinpäätös.....	794 326 293

30. Valtionapu kunnille ja kuntayhtymille työttömyyden lieventämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 126 000 000 mk.

1995 lisämääräraha.....	126 000 000
1995 määräraha	1 027 726 000
1994 tilinpäätös.....	1 347 838 578
1993 tilinpäätös.....	1 277 244 929

50. *Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opintososiaaliset edut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 444 800 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on mitoitettu vastaamaan koulutuksen hankintojen määrän lisäystä. Lisämäärärahalla arvioidaan maksettavan 1 994 400 opiskelijatyöpäivää vastaavat opintososiaaliset etuudet. Työmarkkinatukena arvioidaan maksettavan 256 600 opiskelijatyöpäivää vastaavat etuudet.

Lisämäärärahan käytön arvioidaan jakaantuvan seuraavasti:

	mk
Koulutustuki	267 000 000
Ansio-osien valtionosuus	76 000 000
Ylläpitokorvaus	96 700 000
Majoittumiskorvaus	4 300 000

Opiskelijavalintaan liittyvät menot ja matkakustannukset 800 000

Yhteensä 444 800 000

1995 lisämääräraha	444 800 000
1995 määräraha	1 047 579 000
1994 tilinpäätös	1 076 389 283
1993 tilinpäätös	1 239 381 013

62. *Valtionapu työttömyyden lieventämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 48 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitettu muuhun työllistämistukeen.

1995 lisämääräraha	48 000 000
1995 määräraha	779 169 000
1994 tilinpäätös	1 569 000 000
1993 tilinpäätös	1 511 000 000

99. Työministeriön hallinnonalan muut menot

50. *Palkkaturva* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös palkkaturvamenettelyyn liittyvien konkurssikustannusten maksamiseen. Momentille ei tämän johdosta myönnetä lisämäärärahaa.

1995 lisämääräraha	—
1995 määräraha	336 619 000
1994 tilinpäätös	348 347 658
1993 tilinpäätös	503 946 905

Pääloukka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

25. Vesi- ja ympäristöhallinto

88. *Osakkeiden hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 150 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu Pohjois-Savon ympäristökeskuksen käyttöön hankittavien laboratoriotilojen urakoitsijan konkurssista seuranneista lisäkustannuksista. Osakkeiden lunastushinta on yhteensä 7,3 milj.

mk, johon on aikaisemmin myönnetty 7,15 milj. mk.

1995 lisämääräraha	150 000
1995 määräraha	350 000
1994 tilinpäätös	5 800 000
1993 tilinpäätös	1 000 000

30. Yhdyskunnat, alueidenkäyttö ja luonnonsuojelu

62. *Avustukset rakennussuojeluun* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 mk.

Selvitysosa: Lisämäärärahaa käytetään työllisyysperusteisesti kulttuurihistoriallisesti arvokaiden kohteiden kunnostus- ja hoitotoimien aiantamiseen.

1995 lisämääräraha	10 000 000
1995 määräraha	7 000 000
1994 tilinpäätös	13 310 000
1993 tilinpäätös	17 100 000

45. Asunto- ja rakennustoimi

Selvitysosa: Työllisyystilanne edellyttää ripeitä toimia myös rakennusalan kohdalta. Samalla on huolehdittava siitä, etteivät toimet miltään osin vaikeuta valtiontalouden tasapainottamiseen tähtäävää toimintalinjaa, joka on tarpeen yleisen investointitoiminnan saamiseksi nopeaan kasvuun.

Asuntokysyntä vaimeni vuoden 1994 jälkipuoliskolla tuntuvasti, mikä painoi asuntohinnat uudelleen laskeviksi. Vanhojen asuntojen hintataso on painunut siinä määrin suuresti uusien asuntojen rakennuskustannusten alle, että uusia asuntorakennuksia käynnistyy vähän. Näin myös korkotukilainoja haettiin vuoden 1994 aikana tuntuvasti hyväksymisvaltuuden kokonaisuutta vähemmän. Samoin asplainojen kysyntä jäi ennakoitua pienemmäksi.

Nopeita työllisyyttä lisääviä toimia on saatavissa aikaan lähinnä asuntojen korjaustoiminnassa. Tässä lisätalousarvioesityksessä onkin lähdetty siitä, että varsinaisessa talousarviossa osoitettuja voimavaroja säästetään ja kohdennetaan uudelleen työllisyyttä ja valtiontalouden tasapainoa tukevalla tavalla.

56. *Avustukset korjaustoimintaan* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 150 000 000 mk.

Lisämäärärahasta saa käyttää enintään 1 000 000 mk korjaustoimintaa edistävään tutkimukseen.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös asunto-osakeyhtiötalojen korjaukseen.

Selvitysosa: Rakennusalan työllisyyden parantamiseksi mahdollisimman tehokkaasti lisä-

tään avustuksia ensisijaisesti asunto-osakeyhtiötalojen korjaukseen. Määrärahaa on tarkoitus käyttää myös lähiöiden projektiluonteisen perusrantamisen edistämiseen koeluonteisesti valtioneuvoston erikseen päättämällä tavalla.

1995 lisämääräraha	150 000 000
1995 määräraha	30 000 000
1994 tilinpäätös	350 000 000
1993 tilinpäätös	470 000 000

63. *Asuntolainojen korkotuki* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 1994 käyttämättä jäänyt osa korkotukilainojen hyväksymisvaltuudesta peruutetaan. Momentilta ei edellä olevan johdosta vähennetä määrärahaa.

Selvitysosa: Peruutettava myöntämisvaltuuden määrä on noin 1 933 milj. mk. Voimassaolevilla korkotukiehdolla ennakoidaan käynnistyvän vain noin 5 000 asunnon rakentaminen, kun talousarvion mukainen arvio oli 10 000 asuntoa. Työllisyysyistä parannetaan korkotukiehtoja nostamalla vuokra-asuntojen rakentamisen pitkäaikaisten korkotukilainojen korkohyvitystä sekä alentamalla niiden ja asumisoikeusasuntojen rakentamisen korkotukilainojen omavastuukorkoa. Ehtojen parantamisella arvioidaan käynnistyvän ennakoitujen 5 000 asunnon lisäksi noin 3 500 asunnon rakentaminen, mikä lisää työllisyyttä noin 7 000 henkilötyövuodella.

1995 lisämääräraha	—
1995 määräraha	530 000 000
1994 tilinpäätös	350 000 000
1993 tilinpäätös	172 426 843